

IGEHIRDETŐ

Az Erdélyi Református
Egyházkerület folyóirata

Templomépítő szórványaink.
Feketealom új, közös tulajdonú,
református és római katolikus temploma.

Huszonegyedik évfolyam
2010. január

Tartalom

Vasárnapi prédikációk

Bardócz Csaba: Sokaság vagy kitartó Lélek? Márk 10,46–52	3
Császár Béla: Jézus és Keresztelő János. János 1,29–34	4
Németh Zoltán János: A növekedést adó Isten. 1Korinthus 3,4–9	6

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor: A teremtő Isten. 1Mózes 1,1–2.....	10
--	----

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2010-re	14
1. nap. Visky János: Mit keresitek a holtak között az élőt? Lukács 24,5.....	16
2. nap. Balogh Zoltán: Tanúságtétel beszélgetés közben. Lukács 24,13–17a.....	19
3. nap. Jónás Sándor: Jézussal az úton. Lukács 24,18	22
4. nap. Soós József Tamás: Hazafelé. Lukács 24,19.....	26
5. nap. Anca Tibor Attila: Tanúságtétel a szenvedésben. Lukács 24,26	29
6. nap. Jenei Tamás: Nem gerjedezt-e a mi szívünk...? Lukács 24,32	31
7. nap. Dobri András: Tanúságtétel a bizalom és a reménység által. Lukács 24,36–40.....	35
8. nap. Szász Attila: Tanúságtétel a vendégszeretetben. Lukács 24,41–48.....	37

A Genezáret partján

Gyököcssy Endre: A tanítvány jutalma	41
--	----

Alkalmi prédikációk

Bibliaórára

Móra László Tibor: A szó a Szentírásban. A sorozat terve. A megszólító Isten. 2Mózes 3,1–10.....	45
---	----

Keresztelési igehirdetés

Buksa Ferenc: Elmenvén tegyetek tanítványokká... Máté 28,18–20	47
--	----

Esketési igehirdetés

Trombitás Károly: Nem jó az embernek egyedül lenni... 1Mózes 2,18.....	48
--	----

Temetési igehirdetés

Raab Vilmos: Szétfoszló remények. Jób 17,10–15	49
--	----

A címlapon: Templomépítő szórványaink. **Feketehalom** új, közös tulajdonú, református és római katolikus temploma, lélekszám 80. (A zernesti missziói egyházközösség szórványá, Brassó megye)

A hátlapon: Szemlények középkori latin nyelvű költészetünkből.

Kismarjai Veszélin Pál: *Rimes zsoltár*.

Vasárnapi prédikációk

Bardócz Csaba

Ikafalva

Sokaság vagy kitartó Lélek?

Alapige: Márk 10,46–52

Bibliavetítés: Zsoltárok 34,2–11

Minden ember szokott példaképet választani magának. Egy olyan embert, akinek az élete, munkássága, személyisége követendő példa lehet az ő számára, akinek tetteit, magatartását utánozni szeretné. Manapság nagyon sok fiatal ismert színészt vagy valamilyen nagy embert választ példaképének. Eszünkbe sem jut, hogy egy elesett, nyomorult ember, esetleg egy koldus is lehet példaképünk. Nagy és kisebb városok utcáin gyakran találkozunk velük és igyekszünk nagy ívben elkerülni őket, mert ez által is szeretnénk óvni magunkat a kellemetlen szagtól, vagy éppen attól, hogy leszólít bennünket, esetleg alamizsnát kér.

Tegyük félre az előítéleteinket és ismerkedjünk meg egy ilyen koldussal, majd figyeljük meg, hogy mi történik vele Jerikó utcáin.

Bartimeusról annyit tudunk csupán, hogy jerikói koldus, a Timeus fia, és hogy vak-sága miatt kényszerült arra, hogy mások könyöradományából tengesse életét. Egy nap azonban valami különös történt a városban, ahol élt. Az a Jézus, akiről már az egész országban beszéltek, megjelent Jerikóban. Bartimeus Jézus segítségét kérte.

A koldus Jézusban élete nagy lehetőségét ismerte fel. Tudta, hogy ha ő segít rajta, akkor nem kell többé a napról-napra, ideig-óraig tartó megoldásokat keresnie, hanem az Ő segítsége egy egész életre, sőt az örök életre is elegendő. Jó lenne nekünk is megtanulni, hogy a Mester nem túlélési lehetőségeket kínál számunkra, hanem olyan megoldásokat, ami teljes mértékben megváltoztatja az életünket!

A történetnek egy másik vetületére is oda kell figyelnünk. Érdekes az az ellentét, ami a sokaság és Bartimeus között megfigyelhető. Az a sokaság, aki városról városra követte őt, aki hallotta és látta Jézus tanításait, csodáit és gyógyításait, el akarja hallgatni a szegény koldust, mikor az a problémáira próbál megoldást keresni a Mesternél. A sokaság mintha kételkedne abban, hogy Jézus a vak emberre is időt fordít, esetleg meggyógyítja. Bartimeus viszont, aki vak-sága miatt nem láthatta, esetleg csak hallhatott Jézus csodáiról, kiáltozik hozzá könyörületért.

Kedves testvérem, te mi vagy? Csodákat látó és halló, de elhallgattatható sokaság? Vagy kitartó Bartimeus, aki biztos tudja, hogy ki az, aki rajta segíthet? Te tudod-e, hogy rajtad ki segíthet? Gondjaid közepette kuruzslókhoz, médiumokhoz, vagy Jézus-hoz kiáltozol?

Jézus, mikor észreveszi a vak embert, odahívja magához és megkérdezi, hogy mit szeretne, mit tegyen ő vele. Úgy tűnik, mintha próbára tenné Bartimeust.

Ha most kinyílna a templom ajtaja, és besétálna rajta Jézus és megkérdezne téged, hogy mit tegyen érted, te mit kérnél? Azt, hogy nyerd meg a lottóötöst, vagy hogy láss? Igen, van olyan, aki lát és mégis vak.

Bartimeus felelhetne volna azt is, hogy adj nekem annyi pénzt, ami elegendő a halálomig, hogy ne kelljen nap mind nap ezt a megalázó „munkát” végeznem. Mondhatta volna azt is Jézusnak, hogy te is el tudod képzelni, hogy milyen lehet nap mind nap úgy

élni, hogy mások könyörületétől függ az életed, tedd meg nekem azt, hogy ne kelljen soha többé koldulnom. De kérhetett volna egy napra való alamizsnát is.

Bartimeus azonban azt kéri, hogy újra lásson. Nem a könnyebbet válassza! Tudatában van annak, hogy ha Jézus teljesíti a kérését, akkor többé nem koldulhat, hanem dolgoznia kell. Tudja, hogy ez nemcsak pillanatnyi, hanem élete végéig tartó megoldás az ő számára.

A koldus hitét csoda követi.

A történet eddig a pontig lehet, hogy velünk is megtörtént már nagyon sokszor. Nekünk is voltak emberileg nézve megoldhatatlannak tűnő problémáink. Mi is kiáltottunk kitarató és rendületlen hittel a mi Megváltónkhoz és az is előfordult, hogy a csoda is bekövetkezett. Márk evangélista azonban nem zárja le a történetet a kellemes végkifejlettel, hanem hozzát teszi, hogy Bartimeus követte Jézust az úton. Bartimeus nem felejtett el hálát adni azért a csodáért, ami vele történt. A csodáért, a látásért cserébe az életét adta Megváltójának. Mi a velünk közölt csodákért merjük-e, akarjuk-e követni őt az úton?

Így megismerve ezt a koldust, lehet, már el tudjuk fogadni Bartimeust is példaképünknek, mert az ő történetéből mi is megtanulhatjuk vagy újratanulhatjuk, hogy az igazi megoldások Istennél vannak, hogy a hit előbb-utóbb csodát eredményez, és azt is, hogy a csoda után ne feledjünk el hálát adni annak, Aki a csodákra képes. Ámen.

Császár Béla

Magyarózd

Jézus és Keresztelő János

Alapige: János 1,29–34

Bibliailvasás: Efézus 2,1–10

A mai prédikációban arról szeretnék először beszélni, hogy miért éppen Keresztelő János beszélt először Jézusról az embereknek. Másodszor, hogy milyen nagy dolgot mondott ki Róla, és harmadszor, hogy mit jelent a bárány jelképe ebben a történetben.

Keresztelő János bizonyosságot tesz Jézusról. Bizonyosságot tesz, vagyis felfedi, amit tud, gondol Róla. Azt osztja meg, ami nem tőle származik: Isten jelentette ki neki. Nem mindenkinek jelentette ki Jézus titkát az Úr. János Istentől kapta ajándékba a Megváltó felismerését. Jézus az Isten Báránya – ezt mondja Keresztelő János –, márpedig az ő szavának van hitelessége, mivel nagy dolgokat vitt véghez a nép között. Olyan dolgokat tett, amit emberi erővel képtelenség megtenni. János szavának tehát van súlya, ha nem is mindenki előtt, de azok előtt mindenképpen, akik nyitottak voltak Isten felé. A kijelentés tehát teljes mértékben elfogadható, mivel az Úr személyesen garantálja értékét.

Miért kellett neki egyáltalán bizonyosságot tenni? Nyilván azért, mert Jézus személye nagy fontossággal bír. Egy egyszerű emberről sosem fognak így beszélni. Jézusról a történelem folyamán még nagyon sokat fognak írni, de ez az első kinyilatkoztatás minden mást messze fölülmúl. Nagyon jól érzékelhették a Jánost hallgató zsidó hívők azt, hogy itt a világtörténelem legfontosabb személyéről van szó. A Messiás Isten küldötte, akit már évezredek óta vártak. A leghatalmasabb személyiség, aki valaha is ebben a világban élt. Összehasonlíthatatlanul nagyobb mindenkinél lelkiükben és testiükben egyaránt.

Lelkiükben, mert elhozta a megváltást, amire tudatosan vagy tudtán kívül sóvárogva várt minden ember. Azt az isteni teljességet tette megközelíthetővé, amit a halandó, örökké kielégítetlen ember csak sejteni remélt, de valójában sohasem ragadhatott meg, még a képzelet világában sem. Ismét találkozott benne a bűn miatt szétszagotott

menny és föld. Megadatott annak a lehetősége, hogy ami egy volt valamikor az Éden kertjében, ismét eggyé váljon.

Testiekben is kiteljesedést hozott, mert a testet a bűn, a halál és a szenvedés szolgáljává tette. Jézus halála megfosztotta a bűnt hatalmától. Felcsillantotta egy olyan örökkévalóság fényét, ahol nincs szenvedés, betegség, éhség, sírás és halál.

Belegondolva tehát a Messiás személyének a fontosságába, beleremegünk a kijelentés nagyságába. Maga Keresztelő János is megrázkódhatott attól a tudattól, hogy Isten választottja állt előtte.

Jézus Krisztus személye és Messiás volta közölhetetlen magasságokat ér el, utólag hozzágondolva azt is, hogy az ember Jézus megtévesztően hétköznapi alakja a Mindenható Isten tökéletességét rejtí magába. Nem lehetett tehát könnyű kimondani azt, mit a keresztelő tudott róla, ugyanakkor nagy öröm lehetett azt kijelenteni, hogy Isten beteljesítette az évezredek várákozását. Félelem, csodálat és öröm keveredik ebben a kijelentésben. Keresztelő János csupán az első a sorban, aki megrendítő erővel tett bizonyosságot Jézus Krisztusról. Isten minden keresztyén számára feladatul adta, hogy bizonyosságot tegyen a Megváltóról. Miért kell újra és újra beszélni róla? Azért, mert mindig van valaki, akinek szüksége van arra, hogy Jézus Krisztusról halljon. Bizonyára most is van valaki, aki reménytelen és szeretne valami igazán hiteles vigasztalást, reménységet kapni. Hát hallja meg, hogy igaz az, hogy Jézus Krisztusnál van megbocsátás, szeretet, erő. Ő valóban tud és akar segíteni azon, aki hozzá fordul.

Egy prófétai jelképet használt János Jézus személyének meghatározásához. Íme, az Isten Báránya, aki elveszi a világ bűneit. A bárány a zsidó vallásban az áldozat jelképe volt. Minden zsidó férfi áldozattal megrakodva kellett hogy megálljon az Úr templomában. Üres kézzel nem jelenhetett meg a templomban. Ennek a gondolatnak a kifejezésére szolgál a református egyházban a perselypénz, az adakozás. Köszönet illeti Istent minden jó dologért, amiben részesülünk az életünk folyamán. Nem magától értetődő, ha valamink van. Ezt az Ószövetségben hálaáldozatnak nevezték. Ez az áldozat egyszerre volt a kifejezése annak, hogy minden, amivel az ember rendelkezik, isteni ajándék, és annak, hogy bűnei megváltásra szorulnak. Ha pedig ezt a kettőt összevonjuk, azt kell kimondani, hogy mivel az ember csak azt adhatja Istennek, amit tőle kapott, bűneiért nem adhat semmit cserébe. Mivel az ember a bűnös, nyilvánvalóan szüksége van arra, hogy engesztelést nyerjen.

Itt érkezünk el a mai ige csúcspontjához. A Messiást Isten bárányának nevezi János. Ki ő? Az Isten áldozata? De Istennek nincs szüksége áldozatra! Hogyan érthetjük ezt a kifejezést? Isten áldozatot hoz annak érdekében, hogy a bűnt, amit nem tud lemosni az állatok vére, eltörölje a bűnös emberek lelkéről. Ez Istennek az örökkévalóság óta elkészített terve. Tökéletes, az igazság minden igényét kielégítő terv, amely csupán nagyvonalúsága miatt megdöbbentő. Igazságos, mert a bűn megkapja méltó büntetését, és háttartalanul jóságos, mert azért az mégiscsak elképzelhetetlen, hogy maga a Fiú, a dicső Hármaskör Istenség második személye hajoljon le ilyen mélyre. Mert ez még az ember jelenlegi helyzeténél is sokkal, de sokkal mélyebb. Mert nemcsak addig kell lehajoljon, ameddig életünkben eljutunk, hanem addig a büntetésig, amelyet teljes mértékben megérdemeltünk és amely a pokolban várt volna ránk. Ezen csak megütközni lehet. Istennek semmi sem túl sok annak érdekében, hogy ez a szeretet hathatósan eljusson hozzánk.

Ez a kinyilatkoztatás volt János szolgálatának a végcélja. Most pedig eljutott oda, hogy azzal mutatta meg nagyságát, hogy eltűnt az útból. Mert nem méltó, hogy a Király útjába álljon bárki is. Ő összehasonlíthatatlanul nagyobb mindenkinél. Légy olyan bizonyosságtevő, aki félre tud állni, ha már elmondta, amit Jézusról tudni kell. Nem rád van az embereknek szüksége, hanem a Megváltó Jézusra.

János a bárány jelképe mellett még egy nagyon fontos dolgot közöl Jézusról. Ebben a fejezetben még egy állat szerepel, amely ugyancsak Jézussal van kapcsolatban. Egy galamb száll le az égből és rászáll Jézusra. A galamb képét használva fejezi ki azt, hogy a Lélek teljességével jár a Megváltó. A galamb Noé történetében szerepel először a Bibliában. Elhozza a zöldellő olajfaágat, mint az ítélet elmúltának, a kegyelemnek a jelét. Noé idejében elpusztult az egész emberiség, egyedül a megmenekült és családja kezdetett új életet a nagy katalizma után. A galamb tehát a béke, a kegyelem, a túlélés jelképe.

Az, hogy a Lélek galamb formájában szállt a Megváltóra, számunkra mély mondanivalót hordoz. A Lélek Isten tökéletes természetének minden erejét és hatalmát jelenti, hisz maga is Isten. Jézus tehát minden hatalommal rendelkezik avégből, hogy célját bevégezhesse. Szentlélekkel kereszttel, vagyis megváltoztatja az embert uraló lelket. Nem a Sátán vagy más ördögi lélek irányítja követőit, hanem belső lényegüknél fogva változnak Jézus tanítványává. Olyan lelki hatások érik az ilyen embereket, amelyek őket is Isten gyermekeivé teszik. Újjászületnek az elveszített – jobban mondva sohasem tapasztalt – engedelmségre.

Titok és mégis nyilvánvaló tehát, hogy a középre állított személy sarkából fogja ki-mozdítani a világot. Megteheti, másokkal ellentétben, akik szívesen megtették volna, de nem adatott meg nekik. Megteszi az isteni szeretet erejével. Ámen.

Németh Zoltán János

Nagyborosnyó

A növekedést adó Isten

Alapige: 1Korinthus 3,4–9
Bibliaolvasás: Efézus 4,17–32

Az igehirdetés központjában a növekedést adó Isten áll. A felolvasott igeszakaszban Pál apostolnak a korinthusi gyülekezetnek elhangzott intelmeiről van szó. Ahhoz, hogy teljességgel megérthessük az ige üzenetét, egy rövid bepillantást kell vetnünk abba a gyülekezeti háttérbe, amely számára a levél íródott.

Korinthus az akkori Római Birodalom egyik legnagyobb városa volt. Igazi világváros, a maga csillogásával, kikötőivel, szórakozóhelyeivel. Mindenféle ember összereglett ebben a városban. A várost nemzetiségi és vallási sokszínűség jellemezte, de ugyanakkor jelentősek voltak a társadalmi különbségek. Erkölcsi romlottság jellemezte a korinthusiak életét. A város sokszínűsége és a társadalmi különbségek miatt a nemrég alapított keresztyén gyülekezetben is megmutatkozott ez a változatosság. A gyülekezet közösségébe is mindenféle ember bekerült, akik magukkal hozták gondolkodásmódjukat, életstílusukat, szokásaikat, de ugyanakkor bűneiket is. A legnagyobb gondot ebben a gyülekezetben nem a sokféleség jelentette, hanem az ebből fakadó viszály és ellenségeskedés.

A gyülekezet több csoportra, pártra szakadt, ugyanis a tagok egy része Pált, mások Pétert, egy harmadik csoport tagjai pedig egy Apollós nevű, ékesszólásban jeleskedő zsidót tartottak a gyülekezet hiteles vezetőjének. Végül pedig ott voltak a negyedik csoport tagjai, akik egyik párttal sem vállaltak közösséget, mondván, hogy ők a Krisztuséi.

A korinthusi gyülekezetben uralkodó széthúzás háttérében nem tanbeli eltérések, tévtanítások állottak, hiszen az apostolok az evangéliumot a maga teljes tisztaságában hirdették. Valószínűnek tarthatjuk, hogy ezek az újdonsült gyülekezeti tagok személyes sérelmeiket próbálták orvosolni azáltal, hogy valamelyik apostol híveinek vallották ma-

gukat. A korinthusi gyülekezetben is jelen voltak a tagok egymás iránt táplált előítéletei. A korinthusi gyülekezeti tagok élete sem volt mentes a rosszindulattól, az irigységtől, hiszen említettem, hogy szokásaikat, gondolkodásmodjukat, bűneiket is behozták a gyülekezet közösségébe. Ugy próbáltak egymásnak bosszúságot okozni, hogy csatlakoztak valamelyik rivális csoporthoz.

Pál apostol a gyülekezetnek címzett levélben arra hívja fel a figyelmüket, hogy ne tulajdonítsanak túl nagy jelentőséget az apostolok személyének, hiszen ők is csak szolgák, akiket maga az Úr hívott el a szolgálatra. Pál apostol számára hízalgó lehetett volna, ha a gyülekezet őt tartja vezetőjének, de ő nem esett az önteltség csapdájába, hanem felismerte a veszélyt, hogy milyen következményekkel járhat a gyülekezet csoportokra való szakadása.

Ha figyelembe vesszük a gyülekezeteinkben uralkodó állapotokat, akkor afelől győződhetünk meg, hogy lelkiségüket, gondolkodásmodjukat tekintve a mi gyülekezeteink is éppen olyanok, mint a korinthusi. A mi gyülekezeteinket is a sokszínűség jellemzi. Mindenféle ember van köztünk, és azok a bűnök, amelyek a világban jelen vannak, megtalálhatók a közösségeinkben is. A mi közösségeinket sem kerüli el sem az alkoholizmus, sem az erkölcstelenség, a családokban uralkodó szeretetlenség. A mi gondolkodásunkat éppen úgy meghatározzák az anyagiak, mint egy akármilyen hitetlen emberét. Az egyik legnagyobb gondot azonban a mi esetünkben is a tagok közötti személyes konfliktusok, a csoportokra való szakadás jelenti.

A kommunista rendszer éveit után ránk köszöntő ún. demokratikus átalakulás társadalmi egyenlőtlenségeket idézett elő. A gazdasági, politikai átalakulás következtében voltak, akik meggazdagodtak, mások leszegényedtek. A társadalmi különbségek irigységet, rosszindulatot, előítéleteket szültek. Ezek az ellentétek és a gyülekezeti tagok közötti széthúzás megmaradt mind a mai napig. Sok faluban és városban az emberek közötti ellenségeskedés színtere a gyülekezet közössége.

Egy alkalommal szolgáltam egy gyülekezetben, ahol széthúzás volt a hívek között. Már évtizedek óta van a faluban egy ún. úri párt és egy ún. szegény párt. Valahányszor lelkipásztor- vagy presbiterválasztásra kerül sor, előkerülnek a régi sérelmek. Ha egyik párt támogat egy jelöltet, a másik párt csakis az ellenjelöltet támogatja. Az egyház érdekeit figyelmen kívül hagyva, kicsinyes céljaikat követik csak azért, hogy bosszúságot okozhassanak a falubelieknek.

Pál apostol arra int bennünket, hogy hagyjunk fel az ellenségeskedéssel, a széthúzással, ne az egyházi szolgák, lelkipásztorok, presbiterek személyére legyünk tekintettel elsősorban, hiszen ők is csak a rájuk bízott feladatot teljesítik, hanem az Úrra tekintünk, aki elhívta őket és megáldja a szolgálatot a gyülekezetben.

Az igében továbbá Pál arról beszél, hogy ő volt az, aki palántált, Apollós öntözött, de Isten teremtette meg a növekedés feltételeit. Pál egy hasonlatot használ a gazdálkodó élet területéről, amely által a szolgálatok fontosságát hangsúlyozza. A felolvasott alapige hármias üzenetet hordoz számunkra, mai igehallgatók számára.

Először arról van szó az igében, hogy bár sokféle szolgálatot végzünk a gyülekezetben, Isten az, aki adja a hitbéli növekedést Szentlelke által. Így van ez a mindennapi életben is. Dolgozunk látástól vakulásig, próbálunk mindent előteremteni a magunk számára, de ha Isten áldása nincs a munkánkon, hiábavaló minden erőfeszítésünk. Csalódottan tapasztaljuk, hogy hiába lakunk palotában, hiába vezetünk luxusautókat, ha családjukban nincsen egyetértés, ha a családtagjaink közül valaki el van züllve, ha folyton betegség gyötör, ha hiányzik Isten lelki békességet adó igéje életünkéből, minden emberi erőfeszítés hiábavaló. A fogyasztói társadalom emberének legnagyobb tévedése, amikor azt gondolja, hogy ha minél többet tud felhalmozni az anyagiak terén, annál

jobban fog élni. Ezáltal egy ördögi körbe kerül az ember, mert minél többet tud felhalmozni, annál nagyobb a hiányérzete az életkörülményeit illetően. Az evangélium üzenete egyértelmű: egyedül Isten képes arra, hogy biztosítsa életünkben a növekedés feltételeit.

Második üzenete az alapige e szakaszának, hogy bár Isten megadja a növekedést, nekünk kitartóan munkálkodnunk kell, végeznünk kell a szolgálatot a gyülekezetben. Érttem itt az igehirdetést, a szeretetszolgálatot és a gyülekezeti munka más területeit is. Életünk során meg kell fogalmaznunk a kérdést saját életünkre vonatkozóan, hogy vajon maradéktalanul eleget tudunk-e tenni ezeknek a szolgálatoknak, Isten elvárásainak. Isten adja a növekedést, de nekünk kitartóan munkálkodnunk kell. Nem várhatjuk, hogy testi, lelki növekedés álljon be életünkben, ha mi magunk az ujjunkat sem mozdítjuk.

A mindennapi élet példái is azt igazolják, hogy nem várhatunk el eredményt, ha mi magunk nem hozunk áldozatot. Modern világunkban szomorúan tapasztaljuk, hogy sok embertársunk életéből eltűnt a munkakedv és a kezdeményezőkézség. Pedig a gazdasági válság által megpróbált világunkban minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy előteremtsük a mindennapi kenyeret, a családnak megélhetéséhez szükséges javakat. Hányan meg hányan vannak, akik napokat töltenek a kocsmában, és közben panaszkodnak, hogy nem elég a pénz. Amikor azonban megkérdik őket, hogy elmennének-e napszámra, azt válaszolják, hogy ők napszámra nem dolgoznak. Közben éheznek otthon az egész család. Hány meg hány fiatal van, aki játéktérmekekben költi el szülei kevés pénzét, miközben otthon zsíros kenyérré is alig telik. Isten akkor ad növekedést életünkben, ha mi engedelmes eszközökké válunk az ő kezében és vállaljuk a munkálkodás fáradságait.

Harmadszor arról is szó van az igében, hogy a palántáló és az öntöző egyek. Az apostol azt hangsúlyozza ezáltal, hogy a gyülekezetben mindenkinek a szolgálatát igénybe kell venni. Hiába kel ki a növény, ha nincs, aki gondozza, aki öntözzessé. A gyülekezetben mindenkinek a szolgálatára szükség van. Nem lehet senkit sem leírni, senkit sem szabad lebecsülni, mert Isten mindenkinek a munkájára igényt tart. Mi, emberek hajlamosak vagyunk saját személyünknek, munkánknak, teljesítményünknek túlságosan nagy jelentőséget tulajdonítani, miközben az embertársaink által hozott áldozatot kevésnek ítéljük. Valószínűleg azért van ez így, mert nincs bennünk kellő alázat. Pál figyelmeztet, hogy Isten ügyét eredményesen szolgálni csak közösségben, egymással együttműködve lehet.

Végül arról olvasunk az igében, hogy az apostolok Isten munkatársai, míg Isten szántóföldje, épülete az egyház. Feltevődik a kérdés, ha Isten teremti meg a növekedés feltételeit a maga Szentlelke által, miközben mi csak szolgák vagyunk, akkor miben lehetünk Isten munkatársai? Úgy gondolom, hogy mindenekelőtt Isten igéjének terjesztésében.

Ránk, modern korunk keresztyéneire hárul a nagy feladat, hogy Isten országának szószólói, a keresztyén értékrend képviselői legyünk a világban. A mi világunk már nem akar tudomást szerezni Istenről. Ez a szemlélet egyre inkább uralkodóvá válik. Az ember egyre inkább hajlamos saját életét kézbe venni és Istent abból kizárni. Az egyházak ezért kell hirdetnie Isten országát a világ felé.

Ha Isten országának szószólói kívánunk lenni a világban, két dolgot nem szabad figyelmen kívül hagynunk. Az egyik az, hogy ennek az értékrendnek a képvisellete csak akkor lehetséges, ha nem csak egyénileg, hanem közösségi értelemben képviseljük azt. A másik dolog az, hogy nem lehetünk Isten országának hiteles képviselői, ha a lelki növekedés a mi életünkben nem áll be. Éppen ezért félre kell tennünk az előítéleteket az életünkben, szakítanunk kell egyénieskedő, önző magatartásunkkal. Önvizsgálatot kell

tartanunk, saját személyünket és embertársainkat az ige nagyítóján keresztül kell megvizsgálnunk és le kell vonnunk a vizsgálat következtetéseit. Ne tulajdonítsunk túl nagy jelentőséget saját személyünknek, eredményeinknek, hiszen csak elhívott szolgák vagyunk. Ugyanakkor ismerjük el mások érdemeit Isten Anyaszentegyházának építésében. Ebben a törekvésünkben segítsen meg bennünket a mindenható Isten. Ámen.

Szólsz-e Krisztusról?

Intsétek egymást mindennap, amíg tart a „ma”
(Zsid 3,13)

Egy tekintélyes és jómódú, üzleti körökben tevékenykedő házaspár már több mint 30 éve dolgozott sikeresen a Ruhr-vidék nagyvárosában, Essenben. Mivel nem volt gyermekük, mint önálló vállalkozók, egészen a munkájuknak éltek, és cégük üzleti tevékenysége révén messze Essen határain túl ismertté váltak. Ami a keresztyén hitet illeti, csak a halott és névleges keresztyénséget ismerték, amelyet idővel egyre visszataszítóbbnak találtak. Így minden keresztyén dolog iránt közömbössé váltak, és végül sok éven át egyáltalán nem jártak már templomba. Egy napon nagyon sok hirdetésen találkozott meghívással egy rendezvényre a kanadai evangélistával, Leo Janz-cal. Inkább csak kíváncsiságból mentek el erre a számukra teljesen ismeretlen jellegű „egyházi” rendezvényre. Mindjárt az első este megragadták őket a kanadai célatörő és egyszerű szavai. A rendezvénysorozat végén ők is eleget tettek az evangélista felhívásának, és azzal, hogy előre mentek, nyilvánosan Krisztushoz tartozónak vallották magukat. Mindketten nagy vívódás árán tették meg ezt a lépést a nyilvánosság előtt, és belső küzdelmek árán jutottak élő hitre Krisztusban. Mivel az evangélistának tovább kellett utaznia, arra intett mindenkit, aki megtért Krisztushoz, hogy csatlakozzanak egy élő gyülekezethez, és így egy szellemi otthonban növekedhettek a hitben. Ennek során azonban mindketten olyan lesújtó dolgokat éltek át, hogy újra meg újra így kellett felkiáltaniuk: „Miért csak ilyen későn jutottunk hitre az Úr Jézus Krisztusban?” Nemsokára találtak egy nagy evangéliumi gyülekezetet. Ott azonnal feltűnést keltek, mert mielőtt leültek volna, rövid ideig még állva maradtak és imádkoztak. Amikor leültek, óvatosan körbe hordozták tekintetüket a színházszerűen épített Isten házában. Most ők voltak azok, akik alig győztek csodálkozni: Mindenhol, ahová csak pillantottak, jól ismert arcok néztek rájuk, akik barátságosan bölintettek feléjük. Ezek közül nem kevesen jó üzletfelek voltak, akiknek egy részével már több, mint 30 éve álltak üzleti kapcsolatban, anélkül, hogy egyetlen szót is hallottak volna valaha tőlük Krisztusról vagy Istentől! Mélységesen megdöbbenek. Itt ült húsz-harminc ember a gyülekezetben, akiket jól ismertek, és akik itt hangosan énekeltek az énekeket és élénken részt vettek az istentiszteleten. Ezek az istentisztelet után mind oda is jöttek hozzájuk, hogy üdvözléjk őket, és Isten áldását kívánják a megtérésükhöz. Már harminc éve álltak kapcsolatban ezekkel az emberekkel. Közülük némelyekkel hétről hétre találkoztak, másokkal csak havonta. De eddig egyikük sem mondott nekik egy szót sem Jézusról. Kanadából kellett eljönnie egy evangélistának, hogy ők ketten, meglehetősen előrehaladott korban, csaknem 60 évesen végre hitre juthassanak az Úr Jézus Krisztusban.

Milyen megrázó is ennek a két üzletembernek az élménye! Mennyire kudarcot vallottak itt a hívők. Ez a két ember már harminc évvel korábban is hívővé lehetett volna. Harminc éven keresztül megvonták tőlük az evangéliumot! Legyen ez a történet komoly intés, hogy mindenkinek, mindenkor hirdessük az evangéliumot.

Lectio continua

Id. Fazakas Sándor

Derecske, Magyarország

A teremtő Isten

Alapige: 1Mózes 1,1-2

Bibliaalvasás: Zsoltárok 93

Kezdetben...

Így kezdődik a világ teremtésének története. Volt egy kezdet, amikor még csak Isten létezett, és semmi más, sem előtte, sem mögötte, sem fölötte, sem mellette. Kezdetben csak *Valaki* volt, akiről János-aposztol-így ír: „Kezdetben vala az Ige, és az Ige vala Istennél, és Isten vala az Ige.” (1,1) Te is látod a csillagok ezreit, a Nap fényességét, az anyag-világ valóságát, a természeti törvények örök voltát, őskori gránitsziklák mérhetetlen súlyát, a tengerek végtelenségét és vad viharait? Te is tudod, és te is hiszed, hogy mindezeket megelőzően már volt valaki: Isten? „Minek előtte hegyek lettek és föld és világ formáltaték, öröktől fogva, mindörökké te vagy, Isten.” Ez a teremtő, örök Isten a te Atyád, te pedig véren megváltott drága gyermeke. Mennyire megindító, megtisztelő, bizalomgerjesztő és megnyugtató a teremtő Isten gyermekének lenni.

*Jó és csodás ez a kezdet, mert mögötte Isten áll. Ő kezdi el. Ami akkor kezdődött, vele kezdődött, s amit Isten kezd el, az jól kezdődik. Amit én kezdek el, nem biztos, hogy jól kezdődik. Ha most leejteném a szemüvegemet a szószékről, mit mondanátok? „Na, ez is jól kezdődik!” Ha elindulunk hosszú útra, s észrevesszük, hogy a legfontosabbat otthon hagytuk, mit mondunk? Ismét ugyanazt: „Na, ez is jól kezdődik.” Meggyőződésem, hogy mi is sok mindent „jól kezdünk” Te hogyan kezdted az újesztendőt? Kivel? Istennel! – vágod rá a választ. Szép! De mit is jelent ez a kegyes ember egyszerű olvasatában? Azt, hogy míg szilveszter éjszakáján én a Bibliából olvasok, mások csak az újságot olvassák, hogy újév reggelén én a templomba megyek, a szomszédom pedig a kocsmába. Bármilyen szép is ez a kezdés, mégsem jó kezdés, hiszen e kezdés mögött ott bujkál az önteltség, a büszkeség, hogy én, én, én..., de a kíméletlen kritika is: bezzeg, mások, a többiek. Mert amikor azt mondom, hogy az újesztendőt én Istennel kezdek, akkor tulajdonképpen Istennek csak a *kísérő*, az *asszisztáló* szerepét juttatom, csak az *anyósülést* kínálok fel neki, mintegy *megengedem* neki, hogy velem jöjjön azon az úton, melyet én kezdek el. Pedig nem így van, hanem fordítva. Én kísérem őt, s nem ő engem, én csak asszisztálok, s övé a főszerep, én ülök az anyósülésen, s ő vezet, nem én, ő engedi meg nekem kegyelmesen, hogy vele mehessek.*

Kezdetben... Jó volt és csodás volt ez a kezdet, hiszen a Szentháromság Isten kezdte, irántam való szeretetből és érettem. Hát nem remeg bele a szívem? De igen! „Remeg szívem, s megdöbbenvén csudálja, mindenható dicső hatalmadat.”

Teremtette...

Isten teremtette az eget és a földet! Nem egy személytelen, valamely világ fölötti erő. A teremtésben Isten *személyes akarata* érvényesül. Az ő keze nyomát viseli a teremtett világ. Látod saját magadon is szent kezének nyomát? S ha érzékeled, máris tégy bizonyosságot róla: erre csak az élő, teremtő Isten volt képes.

Kizárólag ő teremt, és nem az ember. A Szentírás csak Istenre vonatkoztatja a *bara* ígét és sohasem az emberi teljesítményre. A szó jelentésében benne van a csodálatos

módon, a csoda fogalom. A teremtett világ nem valamiből kifejlődött, kisugárzott, kiáradt. A görög filozófia állításával szemben, hogy e világnak nem volt kezdete és nem lesz vége, a teremtő Isten áll, akiről ezt olvassuk: „Én vagyok az Alfa és az Omega, a kezdet és a vég, az első és utolsó.” (Jel 22,13)

Szent ez a szó, mert csak Isten teremtő tetteire vonatkoztatható. Te alkotasz, végzel, teljesítesz, elkezdedsz, befejezel, bővítesz, szükítsz, de soha nem teremtesz. Egyedül Isten teremt. Ahogy ő teremtett kezdetben és teremteni fog az utolsó napon új eget és új földet, úgy az ember sohasem teremtett, és sohasem fog teremteni. Nincs analógia. Itt nincs helye az összehasonlításnak. Csak az ő „Legyen!” parancsára támad a pusztasemmiségből világosság s mindenség... Teremtő Istened a csodák Istene. Ilyen a te Istened. Híszel-e benne?

A semmiből...

Isten nem valamiből, hanem a semmiből teremtett. Keze ügyében semmi sem volt. Egyedül ő képes a semmiből teremteni. Teremtése *creatio ex nihilo*. Ha te valamit készíteni, alkotni szeretnél, anyagra van szükséged. A kovácsnak vasra, az asztalosnak faanyagra, az aranyművesnek aranyra van szüksége. Sok helyen olvassuk, hogy hozott anyagot is elfogadunk. Istennek nincs szüksége hozott anyagra, *nyersanyagra*. Őrült az az ember, aki állítja, hogy ő a semmiből is képes alkotni. Erre csak Isten képes. Isten körül a teremtés hajnalán nincs semmi más, csak kietlenség, szóval a semmi. Bennünket is sokszor körülvesz a semmi. De ne felejtse el, hogy Isten a téged körülvevő nincstelenségből, reménytelenségből, kilátástalanságból, életed pusztaságából, kietlenségéből és sötétségéből is képes egy új világot teremteni.

Isten teremt, *s nem fárad el*. Ő nem ismeri a fáradtságot. „Legyen!” szavával teremt. Mi elfáradunk, verejtéket hullatunk, sőt belerokkanhatunk az alkotásba, a feladatok teljesítésébe. „Elfáradnak az ifjak és meglankadnak, megtántorodnak a legkülönbek is.” De az Úr, „aki teremté a föld határait, nem fárad, és nem lankad el” Isten képtelen vagy kifárasztani. Őt sohasem terheled kéréseiddel. Ne mondd, hogy nem fárasztom Istent mindennapi gondjaimmal, szükségeimmel. Ne felejtse el, hogy te sohasem lehetsz Isten terhére. De amikor ő emberré lett érettünk, akkor elfáradt a kereszt alatt. Tartalmatlan, lélektelen „ünnepeiteket gyűlöli lelkem, terhemre vannak, elfáradtam viselni.” (Ézs 1,14) Jeremiásnál pedig ezt olvassuk: „...bele fáradtam a szánakozásba!” (15,6) Ne így fáraszd Istent!

Isten *harc nélkül* teremt, győznie sem kell nem létező misztikus erők felett. Nekünk mindenért meg kell harcolnunk. Az egész életünk egy harc. Bárcsak a bűn ellen harcolnánk egy jobb és szebb élet megvalósításáért!

Azért valaminek lennie kellett!

Képtelenek vagyunk elhinni, hogy Isten a semmiből teremtett. Legjobb esetben hisszük is, meg nem is. Pedig nem volt ott semmi, csak a nagy semmiség. Nem volt ott *egy ős-tojás*, melyből a babiloniak, a hinduk és a japánok szerint kifejlődött volna a világ. Közép-Afrika egyik törzse ma is azt vallja, hogy kezdetben volt egy *kókuszdió*. A germánok hite szerint a kiolvadó *jégből és dérből* állt elő a világ. A modern ember *ős-tűzről, ős-Napról, ős-robbanásról* beszél. Az ókor egyik görög filozófusa szerint kezdetben lennie kellett egy *proton kinon*-nak, egy első lökésnek, impulzusnak, turbulenciának, tumultusnak. Mit olvasunk a teremtés történetében? Hogy kezdetben volt Isten! Nem *valami* volt, amiből Isten teremtette a világot, hanem *valaki*, maga a teremtő Isten, a Szentháromság Isten. Az élet vele kezdődött, és vele végződik. De ő örök. Azt, hogy Isten a semmiből teremtett, nem lehet bizonyítani, de cáfolni sem. Nem is kell! Itt sem a

hit, sem a hitetlenség nem rendelkezik bizonyítékokkal. Boldog lehetsz, ha hiszed, hogy minden így kezdődött. És jól kezdődött, hiszen Isten jó.

„Minden jó, ha a vége jó!” – tartja a közmondás. A teremtés történetéből az ellenkezőjét olvassuk ki: *Minden jó, ha a kezdet jó!* Ezt azonban nem mondhatod el arról, amit te kezdesz, vagy én kezdek el.

„Minden kezdet nehéz!” – halljuk naponként. Ugye, neked is nehéz volt a kezdet. Mi olyan szépen kezdtük az életet annak idején Szövérdén, de olyan végtelenül nehezen. És hányszor kellett újrakezdenünk az életet, és sohasem volt könnyű. De ha a teremtés történetét olvassuk, akkor azt látjuk, hogy Istennél ez is fordított: *Minden kezdet könnyű!* Nem nálad, hanem Istennél! Ne felejtse el, hogy Isten bármit is kezdjen az életedben, az a kezdet csak jó és könnyű lehet. Boldog vagy, ha Isten kezdett el valamit az életedben, hiszen az a kezdet jó kezdet, könnyű kezdet.

Isten Lelke lebeg vala a vizek felett.

A kietlenség, a pusztaság és a sötétség felett Isten teremtő Lelke lebeg, a Creator Spiritus. Nem sajátossága a mozdulatlanság, a tétlenség. Az eredeti kifejezés vibrálást, remegést, folytonos mozgást is jelent. Mintegy lendületben, ugrásra készen, valósággal megragadja a nagy semmit, és eget és földet teremt, és mindent, ami azokban van. Amikor azt énekeled, hogy: „Jövel Szentlélek Úr Isten, töltsd be szíveinket éppen...”, akkor ezt a nem szunnyadó, örök mozgó, tetterre kész Lelket hívod segítségül, Isten teremtő Szentlelkét, aki neked is adatott, aki téged is Krisztus és minden ő jótéteményének részesévé tesz, vigasztal és mindörökké veled marad. Kérd ezt a teremtő Lelket! Aki kér, annak adatik.

Amikor Jézus megkeresztelkedik a Jordán vizében, ez a Lélek lebeg felette, míg galamb formájában alá nem száll reá. Az első pünkösdi napján éppen ez a teremtő Lélek száll alá sebesen zúgó szélhez hasonlóan, „és megtelének mindnyájan Szentlélekkel, és kezdének szólani más nyelveken”. Ez a Lélek lebegett a semmiség felett, s ami elkezdődött, Istennel kezdődött és jól kezdődött!

Ki mondja ezt?

Hiszen nem volt ott senki. S ha nem volt ott senki, egyáltalán hihető? Ugye, te is többnyire azt hiszed, amit látsz. Pedig a hit a nem látott dolgok valósága. S ha nem volt ott senki, akkor ki írta le? Kétségtelen, hogy egy ember. De ez az ember még nem volt ott a kezdetkor. Így hát a teremtés története nem egy szemtanú jelentése, se nem helyszíni közvetítés. Hol volt még akkor az ember, a kezdet kezdetén? A tépelődő, töprengő, múltjában kutató Jóbbhoz így szól Isten: „Hol voltál, amikor a földnek alapot vetettem? Mondd meg, ha tudsz valami okosat!” (38,4) *Az egyetlen szemtanú Isten!* Rajta kívül senki sincs ott. Ezeket a szavakat a Biblia első lapján Isten sugallja, Isten inspirálja. Ő az egyetlen tanúja az eseményeknek. Ez a tudósítás is, mint a teljes Szentírás, Isten *kijelentése*. Ezért oly nehéz ezt is elhinni.

Mennyivel elfogadhatóbbak és hitelt érdemlőbbek Istennek azok a tettei, melyeknek szemtanúi voltak, ahol jelen volt az ember, és ő maga ad hírt a látottakról és hallottakról, úgy, ahogy ezt 1Jn 1-ben olvassuk: „Ami kezdetektől fogva vala, amit hallottunk, amit szemünkkel láttunk, amit szemeinkkel láttunk és kezeinkkel illettünk... hirdetjük néktek...” Ezt már ugye könnyebb elhinni? Péter és János, Tamás és Mária Magdaléna és még sokan mások szemtanúi voltak a húsvéti eseményeknek, a szem látott, a fül hallott, az ujjak érintettek. De a teremtést senki sem látta, a „Legyen!” parancsszót senki sem hallotta. Itt teljesen Isten kijelentésére vagy utalva. Ezért olyan megrázó és izgalmas a teremtés története.

Isten neked is adott hitet, hogy higgyed a betlehemi történetet, hogy született megtartó, ki az Úr Krisztus a Dávid városában, a nagypénteki eseményt, hogy ő a keresztfán meghalt, bűntől, büntetéstől megszabadított, és örök életet ajándékozott, a húsvét csodáját, hogy harmadnap feltámadott és diadalmaskodott a halál felett. *Ugyanaz* az Isten, aki ezt a hitet ajándékozta neked, ajándékozta a teremtésben való hitet is, hogy elmondhasd: mindaz, amit a Biblia első lapján olvasok minden dolgok kezdetéről, az mind igaz, az valóban úgy volt, még akkor is, ha nem voltak jelen szemtanúk, mint oly sok, Bibliában megörökített esemény helyén és idején. Imádkozz az ének szavával:

„Hinni taníts Uram, kérni taníts!
Gyermeki, nagy hitet, kérni taníts!”

Segíts meg Istenem, a teremtésben is hinni!

Az én Atyám a teremtő Isten!

Ő a te Atyád! Nem vagy talált gyermek, lelenc. Nem vagy apátlan, anyátlan árva, akit Isten kített az utcára, s ott hagyott egy gyermekkórház kapujában, miként ma oly sokan gyakorolják ezt. Az egyik münsteri kórházban egy 25 éves nő betegágya fölött ott függött a láztábla, rajta a beteg vezetéknevével: Feld, azaz Mező. A kérdésre, hogy honnan ez a szokatlan, soha nem hallott név, elkomorodott a tekintete, és hangosan, hogy a többi beteg is hallja, a következőket mesélte: „Pólyában találtak rám egy harmatos reggelen, az autópálya mellett. Előtte való este kaszagéppel vágta a fűvet, s néhány lépésnyire a pólyámtól hagyták félbe. Minden bizonnyal másnap reggel folytatták volna. Egy teherautó vezetője vette észre a magasból, hogy közvetlenül az autópálya mellett a magas fűben ott fekszem bepólyálva. Még látszott a harmatos fűben annak a férfinak a lábnyoma, aki ott hagyott a fűben. Talán édesapám lábnyoma lehetett a vizes fűben. S mivel engem a feld-en, azaz a mezőn találtak névtelenül, jeltelenül, ezért a klinikán a Feld nevet adták nekem. Mit nem adnék – folytatta –, ha tudnám, hogy ki az édesapám. De semmit sem tudok róla. El sem tudják képzelni az emberek, hogy milyen nehéz úgy élni, hogy azt sem tudom, hogy ki volt az apám.”

A te Atyád a Teremtő Isten! Sok mindent tudsz és nem tudsz róla, de azt igen, hogy amikor életet ajándékozott neked, akkor ő nem lépett le, nem dobott el és nem hagyott sorsodra. Nem vagy talált gyermek! Ő vállalt téged, kiállt melletted és éretted, de még mennyire! Erről beszél Jézus keresztye! Így hát nemcsak valamit, de mindenekelőtt a legfontosabbat tudod erről a mennyei Atyáról, hogy ő kimondhatatlanul jó, szent Fiát adta éretted, hogy bűnbocsánatot és örök életet nyerj. Látod, milyen igaz a fordított közmondás: „Minden jó, ha a kezdet jó.” A te életed is jól kezdődött. Tudod miért? Mert Isten kezdte el. Hát énekeld te is boldog szívvel:

„Mind jó, amit Isten tészén,
Szent az ő akaratja...”

Ámen.

Prédikációk az egyetemes imahétre

Az egyetemes imahét igehirdetési terve 2010-re

Ti vagytok pedig ezeknek bizonyágai

Lk 24,48

1. nap. Vasárnap: Tanúságtétel az élet ünneplése által. (Dicsőítsük azt, Aki nekünk az élet és a feltámadás ajándékát adja.)

Textus: Mit keresitek a holtak között az élő? Lk 24,5

Bibliaolvasás:

1Móz 1,1.26–31 Látá Isten, hogy minden, amit teremtett, íme igen jó.

Zsolt 104,1–24 Mily számtalanok a te műveid Uram!

1Kor 15,12–20 Ha nincsen halottak feltámadása, akkor Krisztus sem támadott fel!

Lk 24,1–5 Mit keresitek a holtak közt az élő?

2. nap. Hétfő: Tanúságtétel beszélgetés közben. (Hogyan osztjuk meg hittapasztalatainkat másokkal?)

Textus: Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban?
Lk 24,17

Bibliaolvasás:

Jer 1,4–8 Menj el mindazokhoz, akikhez küldelek téged!

Zsolt 98 Énekeljete az Úrnak új éneket!

ApCsel 14,21–23 Erősítették a tanítványok lelkét!

Lk 24,13–17a Micsoda szavak ezek, amelyeket egymással váltotok jártotokban?

3. nap. Kedd: Tudatosság a tanúságtételben. (Ismerjük fel, hogy Isten hogyan munkálkodik a mi személyes életünkben!)

Textus: Csak te vagy-e jövevény Jeruzsálemben, és nem tudod, minémű dolgok lettek abban e napokban. Lk 24,18

Bibliaolvasás:

1Sám 3,1–10 Szólj, Uram, mert hallja a te szolgád!

Zsolt 23 Az úr az én pásztorom.

ApCsel 8,26–40 Filep hirdeti neki Jézust.

Lk 24,13–19a De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.

4. nap. Szerda: A tanúságtétel születése az elnyert hit megvallásán keresztül. (Adjunk hálát a hit ajándékáért!)

Textus: Micsoda dolgok? Azok pedig mondák néki: Amelyek estek a Názáret-beli Jézuson. Lk 24,19

Bibliaolvasás:

5 Móz 6,3–9 Az Úr a mi Istenünk, egy Úr.

Zsolt 34 Áldom az Urat minden időben.

ApCsel 4,32–35 Szívük-lelkük egy volt.

Lk 24,17–21 De mi azt reméltük...

5. nap. Csütörtök: Tanúságtétel a szenvedésben. (Valljuk meg, hogy Krisztus győzni tud minden szenvedés felett!)

Textus: Avagy nem ezeket kellett-e szenvedni a Krisztusnak, és úgy menni be az ő dicsőségébe? Lk 24,26

Bibliaolvasás:

Ézs 50,5–9 Közel van, aki engem megigazít.

Zsolt 124 A mi segítségünk az Úr nevében van.

Róm 8,35–39 Továbbra is Isten szeretete mutatkozik meg Jézus Krisztusban.

Lk 24,25–27 Magyarázza nekik... amik felőle megírtak.

6. nap. Péntek: Tanúságtétel a Szentíráshoz való hűségben. (Keressük napról napra, hogyan lehetünk hűségesebbek Isten Igéjéhez!)

Textus: Nem gerjedezett-e a mi szívünk, mikor nekünk szóla az úton, és mikor magyarázá nekünk az Írásokat? Lk 24,32

Bibliaolvasás:

Ézs 55,10–11 Az én beszédem, amely számból kimegy, nem tér hozzám üresen.

Zsolt 119,17–40 Nyisd meg az én szememet, hogy szemléljem a te törvényednek csodálatos voltát.

2Tím 3,14–17 A teljes Írás Istentől ihletett.

Lk 24,28–35 Jézus megnyitja az Írást az ő tanítványainak.

7. nap. Szombat: Tanúságtétel a bizalom és a reménység által. (Növekedjünk folyamatosan a hitben, a reményben és a szeretetben!)

Textus: Miért háborodtatok meg, és miért támadnak szívetekben okoskodások? Lk 24,38

Bibliaolvasás:

Jób 19,23–27 Isten, aki az én pártomon fog állni.

Zsolt 63 Téged szomjúhoz lelkem.

ApCsel 3,1–10 Amim van, azt adom neked.

Lk 24,36–40 A tanítványok megrémültek és féltek.

8. nap. Vasárnap: Tanúságtétel a vendégszeretetben. (Hogyan legyünk vendégszeretők és hogyan fogadjuk el a vendégszeretetet?)

Textus: Van-e itt valami ennivalótok? Lk 24,41

Bibliaolvasás:

1Móz 18,1–8 Hozok egy falat kenyeret, hogy erősítsétek meg magatokat.

Zsolt 146 Igazságot szolgáltat az elnyomottaknak, eledelt ad az éhezőknek.

Róm 14,17–19 Törekedjete azokra, amik a békességre és az egymás épülésére valók.

Lk 24,41–48 Akkor megnyitotta az ő elméjüket, hogy értsék az Írásokat.

Első nap

Visky János

Kolozsvár-Bulgáriatelep

Mit keresitek a holtak között az élőket?

Alapige: Lukács 24,5

Imaheti mottónk Jézus kijelentése: „Ti vagytok ezeknek bizónyságai.” Jézus tanúságtételre ösztönzi azokat, akikkel feltámadása után átismétli az üdvörténet eseményeit. Kíváncsian kérdezzük: miféle történésekre utalhat itt a Feltámadott, s kiket akar a különös, eddig soha nem ismert isteni események tanúivá tenni?

Amikor a hétnek első napján, a szombat kényszernyugalma után a teljesen összetört szívű, kétségbeesett asszonyok Jézus sírjához igyekeznek, semmi esélyük arra, hogy nagy veszteségük valaha is visszájára fordulhat. Lázás igyekezettel próbálnak gyászuk elől menekülni, a halott Mester körüli végtisztességtétel ürügyén. Igyekezetük azonban nem egyéb, mint a halált megszépítő aktivitás. Ennyi marad ugyanis a csak vízszintes dimenziót ismerő embernek szerettei elvesztése után. Temetőjárás, sírdíszítés, hervadó virágok tiltetése, s a sírhantok kivilágítása. Mindez kétségbeesett küzdelem a kétségbevonhatatlan tény ellen: az életet elnyelte a halál.

Kíváncsian kérdezzük újra: hogyan lehetnek az ekkora veszteséget megelőző asszonyokból és gyáva tanítványokból a győztes Élet hírnökei?

Úgy, hogy a halott körüli értelmetlen ténykedés emberi szándékát megelőzi Isten világra szóló cselekvése: évszázadokon át hangzott ígéreteit beteljesítve feltámasztja egyszerűlöttjét. Jézus sírkamrájában, az emberi tekintetek elől elrejtve lezajlik a teremtéshez hasonló világcsoda. Beteljesedik Jézus ígérete, Jónás próféta jele valósággá lesz.

A teljes reménytelenség foglyai, a húsvét hajnali asszonyok megdöbbenéssel vegyes csodálkozással észlelik, hogy a temetőkertben valami különös dolog történt. A követ a sírről elhengerítve találták. Értetlenül álltak az üres sír csodája előtt. Nagypénteken tekintetük előtt a legyőzött és megölt Krisztus volt, akit – úgy vélték – örökre elrejtett előlük a hatalmas zárókő. Miben reménykedtek mégis, amikor a végleg lepecsételt és fegyveres katonák által őrzött sírhoz igyekeztek?

Hadd kérdezzelek, kedves testvérem: milyen reménység hoz téged ide, a templomba, akár imahéten, vagy az évente ismétlődő húsvéti ünnepeken? Ha a hitetlen emberi elme azt akarja beléd sulykolni, hogy a temetőkapunál hagyj fel minden reménnyel, miért igyekszel mégis újra és újra a feltámadás hírét hallani? Miről beszél neked egyáltalán Jézus üres sírja? A temetőkertben járva elhunyt kedveseid örökre lezárt sírjait látod. Mindenütt az enyészet jelei. Látszólag ma is a gonoszság győz a jóság felett, a halál az élet fölött. A tavasszal sarjadó fű és a nyáron pompázó virág elhervad és megszárad. Minden szépnek vége lesz.

Ezek után van-e még értelme minden emberi keresésnek? Jézus feltámadása, az üres sír azt üzeni a temetőt járó asszonyoknak és a magukba roskadtan otthon maradó férfiaknak, hogy van.

Lee Strobel, amerikai oknyomozó újságíró írja a *Jézus-dosszié* című izgalmas könyvében: „Ponyvaregényekben és a való életben néha fel-feltűnik az eltűnt holttest rejtélye, de aligha hallunk üres sírról... Az üres sír kezdettől fogva a feltámadás szimbóluma, és a legfőbb bizonyítéka annak, hogy Jézus Isten Fia.” Pál apostol azt írja az 1Kor 15,17-ben, hogy a feltámadás a keresztyén hit központja: „Ha pedig Krisztus nem támadt fel, semmit sem ér a ti hitetek, még bűneitekben vagytok.” Gerald O'Collins teo-

lógus ezt a gondolatot így fogalmazza meg: „A keresztyénség a feltámadás nélkül nem csupán egy végkifejlet nélküli keresztyénség, hanem egyáltalán nem keresztyénség. A feltámadás a keresztyén remény alapja. A csodák csodája.”

Azért van tehát ma is értelme minden lelki keresésnek, mert a kereső ember igyekvését megelőzte Isten hatalmas cselekedete. Felnyitotta Jézus sírkamráját, mert nem engedhette, hogy Szentje rothadást lásson. Nem engedte Isten, hogy a halálé legyen az utolsó szó. Az emberi élet ősellenségét, a bűnt és a halált félre kellett tennie az útból. Új fejezetet nyitott húsvét hajnalán a bukott ember életében. Ezért nem találták az asszonyok a hét első napján Jézus testét a sírkamrában. Így lett az a vasárnap az emberiség új korszakának, az Élet uralmának az első napjává. Ezért ünnepelünk mi minden vasárnap, ezért kívánjuk Isten közelségének nyugalmát, ezért van nekünk élő reménységünk. Ezért nincsen immár semmi kárhoztatásuk azoknak, akik Krisztus Jézusban vannak, s nem a bűneikben!

Az üres sír csodájára a mindenkori ember először csak úgy reagál, miként az első húsvét asszonyai: megdöbbenve és remegve, földre hajtván arcukat. Szóhoz sem tudnak jutni a meglepetéstől. Ezért szólalnak meg az üres sírkamrában Isten fényes öltözetű küldöttei, a feltámadás első bizonyosságai: „Mit keresitek a holtak között az élőt?” Különös találkozás ez: a halottat kereső asszonyokat az Élet Ura keresi emberi formájú küldöttei által. Így akar véget vetni annak a rettenetes gyásznak, ami nagypénteken derékba törte a Jézussal való együttjárásuk ünnepét.

Emberileg érthető az asszonyok ijedelme, mélységes fájdalma. A halál közelében nem lehet ünnepelni. Annak sötét árnya hirtelen véget vet minden ünneplésnek. A tragikus végű erdélyi költőnk, *Szilágyi Domokos* így siránkozik az ünnep mulandóságán: „Az ünnep, az ünnep mulandó, / a hétköznapi a maradandó.” Ezt érzi a mindenkori temetőjáró ember. Ezért nehéz felocsúdni Isten mai küldötteinek, az evangélium hirdetőinek a szavára: „Feltámadott!” Minden igehirdető ennek a hatalmas ténynek a bizonyosága kellene legyen. De nemcsak szavakkal, hanem a Krisztusban nyert új élettel bizonyítva, hogy van feltámadás.

Miért olyan nehéz a hívős elme foglyának, a posztmodern embernek szembesülnie Jézus feltámadásának kényszerítő erejű valóságával? Mennyire időszerű ma is a 17. század nagy keresztyén tudósának, *Pascal*nak a feltámadással kapcsolatos megállapítása: „Mi nehezebb: megszületni vagy feltámadni? Az, hogy ami sohasem volt, az legyen? Vagy, hogy továbbra is legyen, aki egyszer már volt? Nehezebb-e vajon életre születni, mint az életre visszatérni? A megszokás miatt az egyiket könnyűnek, a megszokás hiánya miatt a másikat lehetetlennek tartjuk.”

S íme, ami lehetetlennek tűnt a Jézust követő asszonyok és a tanítványok előtt, azt Isten hirtelen lehetővé tette: megnyílt a sír, feltámadt a holt, újra él az, akit gonosz emberi kezek megöltek. Péter apostol pünkösd után, a Szentlélek teljességének birtokában így helyezi egymás mellé a két eseményt: „akit ti megfeszítettetek, azt Isten feltámasztotta halottaiból” (ApCsel 4,10). Erre a hatalmas isteni cselekvésre vezeti vissza Péter a szanta ember csodálatos meggyógyulását is. Jézus által állt ott a vádlói előtt a meggyógyult, mintegy bizonyosággal arra nézve, hogy Jézus él és hatékonyan cselekszik.

Az angyalok húsvéti kérdése: „Mit keresitek a holtak között az élőt?” – éppen arra akarja felhívni a reménytelenül gyászoló ember figyelmét, hogy ne halott istenek után járjon, hanem az Élet Fejedelmét keresse. Nektünk, a mulandóság foglyainak ugyanis Megváltóra van szükségünk. Életünk útja nem a sírkamrába torkollik, azon túl van a végső célunk. Ezt akarja a szívedbe véteni neked is, kedves testvérem, az isteni hírnökök szava által. Ünnepeinken, templomainkban, az igehirdetésben, az úrvacsorában, az ima-

heti közös imádságokban azt kell keresnünk, aki feltámadott. Az élő Jézust kell keresnünk, mert csak Ő tudja megnyitni szemünket a sirkamrán túli horizontra.

Mennyire igazat mond Váci Mihály, amikor így fogalmaz: „Több kell, több kell! Ez a lét nem elég! Ez a lét nem elég!” Csak enni, dolgozni, húzni az igát, egy kicsit pihenni, s újra rohanni tovább, botladozni, egymásnak esni, hajba kapni, s végül kidőlni a sorból, s elkapartatni: – ez a lét nem elég! Ez nem emberhez méltó lét. Az Élőnek nem a sirkamrában a helye. Ezért azoknak sem az a végső állomása, akik hisznek benne. Krisztus népe életpárti nép. Nekünk „maga az élet egyetlen hiányunk, több s teljesebb élet az, amit kívánunk!” Olyan életet, amelyben helye van Istennek, de nem a peremén, hanem a közepén, ahol a Feltámadott megállt húsvét estéjén a magukra zárkózott tanítványai körében. Mert csak így lesz a miénk az a tartós mennyei béke, amit Ő hoz ajándékba az övének.

Az a lét ez, ahol adnak Krisztus szavára, ahol a bűn már nem uralkodik, ahol a szenvedésnek nincs már hatalma rajtunk, akkor sem, ha betegágyon fekszünk. Az a lét ez, ahol a halál nem ijesztő ellenség többé, hanem egy áldott eszköz Isten kezében, hogy ennek küszöbén át hazaérkezzünk Hozzá. Ennek a megragadó valóságáról számolt be egyik amerikai egyetem vezető professzora, Jézus feltámadásának szakszerű kutatója, Gary Habermas, miután 1995-ben felesége gyomorrákban meghalt:

„Borzalmas volt. A legrosszabb, ami történhetett. De tudja, mi volt az egészben a csodálatos? Több tanítványom is felhívott, és azt kérdezték: 'Egy ilyen nehéz időszakban nem talál vigasztalást a feltámadásban?' Minden kétségbeesésemben mosolyognom kellett. Egyrészt azért, mert a tanítványaim a saját tanítással igyekeztek megvigasztalni, másrészt azért, mert sikerült nekik... Isten szelíden ezt kérdezte tőlem: 'Gary, tudod, hogy a Fiamat feltámasztottam a halálból?' – 'Persze, Uram, hét könyvet is írtam erről.' Lassan megértettem, hogy ha Jézus kétezer éve feltámadt a halálból, akkor 1995-ben is van válasz a feleségem halálára. Ez valódi vigasztalást jelentett nekem. A feltámadás igazsága megállta a helyét Kr. u. 30-ban, megállta a helyét 1995-ben, s megállja a helyét ma is és a jövőben is.”

Nos, térjünk vissza az elején feltett kérdésünkhöz. Hogyan lehettek az akkora veszteséget megélt asszonyokból és gyáva tanítványokból a győzelmes élet bizonyosságai? Valahogy így, mint ez a jelenkori amerikai professzor.

Hadd tegyem hát fel a kérdést neked, kedves testvérem: milyen hited van neked? Van-e olyan meggyőző húsvéti hited, amit érdemes megtartani? Van-e benne lüktető élet? Van-e benne öröm? Jelen van-e hétköznapijaidban a Krisztus győzelmének öröme? Látható-e a szeretet, a megbocsátás győzelme? Minek a bizonyossága a te életed? Azoknak-e, amiket Isten Jézus által húsvétkor ebben a világban, s a te megújított életedben elkezdett?

Ha ugyanis nincs Krisztus feltámadása, akkor minden hiábavaló. A mi imaheti együttlétünk, az igehirdetés és igehallgatás is teljesen értelmetlen dolog lenne. Ha Krisztus fel nem támadt, akkor hiábavaló minden erőlködésünk arra nézve, hogy valamilyen módon mégiscsak ünnepeljünk. Akkor szétfolyó lenne az egész élet, s a végén a nagy megsemmisülés következne, amikor alkotóelemeire hull még a test is.

Egyszer Newtont megkérdezte egy kételkedő ember: szeretném én azt látni, hogyan szedi majd össze Isten a feltámadáskor a halottakat! A nagy tudós kihúzott egy fiókot, kivett egy marék vasreszeléket, szétszórta az asztalon, majd egy elegáns mozdulattal végigvitt egy mágnest a vasreszelékek fölött. Azok mind a mágnesre tapadtak. „Látod, így fogja összeszedni Isten a feltámadáskor a halottakat. Engem máris megragadott!”

Igen, mert Jézus feltámadásának ez egy másik haszna, hogy minket is feltámaszt egykor. S amint most, földi életünk idején szeretetének hatalmával minket, benne hívó-

ket magához vonzott, ugyanúgy gyűjti majd egybe az ő megváltott gyermekeit a nagy feltámadáskor. Ennek is a bizonyosságai vagyunk mi, ebben a széthullásnak indult világban.

Az üres sírkamrában az angyalok voltak Jézus feltámadásának első bizonyosságai. Majd az ujjongó szívű asszonyok, aztán a tanítványok, s mindazok, akiket kétezer éve szeretetének összegyűjtő hatalmával megragadott. Ezért: „Húsvét után: futni a hírrel, frissen. / Húsvét után: már nem kérdezni mit sem. / Húsvét után: új cél és új sietség. / Jézus él, nincs út, amely messze esnék. / Húsvét után: erő, diadal, élet. / Csak azokért sírjunk húsvéti könnyet, / akik még mindig húsvét előtt élnek.” (Túrmezei Erzsébet) Ámen.

Második nap

Balogh Zoltán

Kovácszna

Tanúságtétel beszélgetés közben

Alapige: Lukács 24,13–17a

A tanítványoknak megjelenő Feltámadott nem várt lehetőséget kínál a megdöbönt kis seregnek. Mindenre használható eszközt kapnak, fegyvert, amivel szembe lehet szegülni a mindennapi lét nagy kérdéseivel, ellenséges erőivel: „megnyilatkoztatá az ő elméjüket, hogy értsék az Írásokat.” (Lk 24,45) Mennybemenetele előtti ajándékként adja ezt az ígéretet, hogy övéi megfelelő támasz, útmutató, menedék hiányában el ne vesszenek. Jól ismeri az emberi ingatagságot, hirtelen elbizonytalanodást, hittünknek viszonylagosságát, ezért cselekszik így. Az ígéretet elfogadó tanítványokra és reánk, mindenkori tanítványokra szükségszerűen nehezedik a követelmény ebből adódóan: „Ti vagytok pedig ezeknek bizonyosságai.” (Lk 24,48)

Az idézett mondat az idei imahét üzenetének kulcsaként emlékeztet napról napra keresztyénségünk lényegére: mindarról, ami a megértett írásokból személyes ajándékká válik, a hiteles bizonyágtétel erejével kell tanúskodni, azt be kell oltani a többiek, a rák bízottak életébe.

A bizonyágtétel sokoldalúsága, a lehetőségek változatos skálája bontakozik ki előttünk a húsvét utáni találkozásokban. A kiindulópont az örök tanítványi tanácstalanság, korlátoltság és az ebből adódó tehetetlenség. A „bizonyágtételek nagy fellege” ebből a csodából táplálkozik: Jézus feltámadt és odaáll övéi mellé, hogy bizonyosággá lehessenek, hogy legyőzzék fáradtságukat, fásultságukat, bánatba, gyászba merevedett szívüket, az újrakezdés elbizonytalanodását, tanácstalanságát.

Az alaphelyzet ugyanaz, mint két évezreddel korábban. Két ember megy az úton. Hazafelé tartanak. Sokan megyünk így, jobb esetben ketten, vagy egyedül, mind ugyanazzal a szándékkal. Hazaérkezni. Oda, ahol az otthonom van, ahol megtalálom célomat, nyugalمامat, számításaimat. A különbség a vándorok között csupán abban mutatkozik, hogy vannak, akik földi dimenziókban gondolkodnak – egyre többen napjainkban –, és vannak, akik magasabb, távolibb célok felé tekintenek. E különbségtől függetlenül, vannak, akik célba érnek, révbe jutnak, vannak, akik bolyonganak, mert nem tudják, hol van az otthonuk.

Ami velünk, emberekkel történik, az mind útközben történik. Az elindulás és megérkezés, a bölcső és koporsó között, a két part között, ami keretbe foglalja életünket, aminek lényege a bizonyágtétel arról, aki élethajóm kormányosa.

Mi ennek a folyamatos útközbeni állapotnak a célja? A változások, a különböző szinterek, a más és másféle terep, a völgyek és magasságok az elvárt bizonyágtételnek a próbái. Életünk Emmausa, otthona felé tartó útunk a hit útja. A vele együtt járó kérdés, hogy kiálloom-e a próbát? Ábrahám a Mórja hegye felé haladva tette meg a hite próbáját jelentő utat. Ott is ez a megállapítás található: „mennek vala ketten együtt” (1Móz 22,8).

Az emmausi tanítványok útja néhány alapvető kérdést ébreszt bennünk.

I.

Honnan érkeztek ezek az emberek?

A történet szerint Jeruzsálemből jönnek, a páska ünnepéről. Az események hatása alatt vannak. Mint a tágabb tanítványi körhöz tartozók, mindent tudnak a történelekről. Ahogy a tizenegy, úgy ők is a magukramaradottság érzésével küszködnek. Nagypénteki állapot uralja őket. Húsvét reggelének eseményei csak homályosan élnek emlékezetükben. Jézus sorsa foglalkoztatja gondolataikat, de annak ellenére, hogy ketten vannak, a magány, az elhagyottság uralkodik rajtuk. Sok kérdés és kétség között róják útjukat. Az út első szakaszában minden ember hasonló gyötrődéssel fogalmazza meg a kérdést: miért társtalan, miért céltalan az ember. Mindegy, hogy futamatnyira, 12 kilométerre van az elképzelt cél, vagy pedig a ma emberének száguldása fényévnire látja az otthon körvonalait. Ebben az állapotban a másik ember jelenléte sem segít. Összeadódnak a korlátok, szüntelen ráerősítünk a másik elbizonytalanodására, közösen is meginnog törékeny hitünk. Húsvét utáni diadalmas állapotra jutni, magunktól nem telik.

Az emmausi tanítványok húsvét utáni életéből hiányzik a feltámadás felőli meggyőződés. A leírás nem is használja ezt a kifejezést: feltámadott. Valahogy mindig körülírják: a sírhoz sietők nem látták őt a sírban..., ...asszonyok nem látták őt a sírban... ...angyalok mondták, hogy ő él. Az Emmausba menők Jézussal együtt eltemették, elveszítették reménységüket. Amit vártak, a szabadulás, a változás, a másmilyen élet szerte-foszlott fellegvárként távolodott tőlük. Most magukra maradtak.

Mindennapjaink gyakran állítanak hasonló helyzetekbe. A gondolatok mélysége megosztja az embereket. Sokan azt kérdezik, kicsoda Jézus? Mennyire hihető, amit tanított magáról? Él-e, ahogy megígérte? Itt van-e a világban? Ha igen, milyen közöm lehet Hozzá? Van-e közössége velem?

Mások csak felszínesen jutnak el ezekhez a kérdésekhez. Sokkal égetőbb a kenyérgond, a pálya diktálta kihívások, a mának sokat emlegetett megfelelési kényszere. Család, karrier, pénz, földi érzékszervek korlátainak rabsága mellett háttérbe szorul a társtalanság okának a keresése.

Vannak, akik nem is keresik a számukra nem létezőt. Hiányzik felfogóképességük, a hit, így sötétben bukdácsolnak. Korai veszteség, csalódás, megjárt kelepccék, zsákutcák, kiégett embertársak csak növelik a sötétséget.

Így megyünk ketten, sokan az alkonyat felé, a sötétség felé, a bizonytalanság felé, Emmaus felé.

II.

Mit tesznek ők?

A történet szerint beszélgetnek a történelekről. A múlt kelepccéjében vannak. Meghatározza mondanivalójukat, ami elveszett, ami fáj, ami miatt nemcsak a ma, hanem a holnap is üresnek látszik.

Ez nem változtat azon, hogy az élet tovább is a hit útja marad. A hit keresésének és megtalálásának az útja. Az igazi emberrélel lehetőségének az útja. A megértő társ, az igazi közösség megtalálásának az útja. Az istenfiúság állapotának felfedezéséhez szükséges út.

Isten látja ezt az állapotot. Látja önemésztő kereséstünket. Látja, hogy elveszünk kicsinyes részletkérdésekben és nem találjuk a lényegét. Azt is látja, hogy tévesen beszélgetünk egymás között azokról a dolgokról, amik megtörténtek. Az okát is látja mind ezeknek. Hiszen Ő ismeri az embert, akit teremtett. Hiszen Ő a kezdet és a vég. Ő helyezi rá életem éppen arra az útra, amelyen ide jöttem és innen tovább mehetek. Milyen parányi örökkévalóságában röpké életem útja és Ő mégis törődik velem. Ott van az emmausi úton, ahogy ott van porszem életem minden kicsi útszakaszában.

Az emmausi úton „maga Jézus hozzájok menvén, velök együtt megy vala az úton” Jézus, az útítárs, aki felel elindulásomért és megérkezésemért. Tudjuk-e ma, hogy Jézus útítársként halad mellettünk? Figyelmeztet, véd, óv a veszélyektől, vállára vesz, hogy elbír terheid.

Emberi gyarlóság, ha nem ismerjük fel, hogy nem vagyunk magunkra. Nem eredeti ez a magatartás. A Feltámadottat nem ismerte fel Mária sem, a többi tanítványa sem, vér szerinti rokonai sem. Mi sokat hallunk Róla. Ismerjük ígését: „Ti veletek vagyok minden nap a világ végezetéig...” (Mt 28,20) Mégsem ismerjük fel Őt úgy, mint aki végigkíséri egész életünket. Van, aki nem is akarja Őt maga mellett tudni, s van, aki egyenesen toladódnak tartja azt, aki odaszegődik az ember mellé, az ember érdekében, pedig Ő „az út, az igazság és az élet” (Jn 14,6).

III.

Miért nem veszi észre az ember az egyetlen biztos kísérőt?

A történet szerint mert „az ő szemek visszatarthatának, hogy őt meg ne ismerjék”

Ez azt jelenti, hogy a Feltámadottat csak az ismeri fel, akinek erre Isten felnyitja a szemét. Ez a hit felébredése. Innen érthető, hogy Jézus csak azoknak jelent meg, akik hittek Őbenne, és egyszer sem jelent meg ellenségeinek. Itt, az emmausi úton úgy vezet a beszélgetést, hogy hitük felébredjen.

Mégis mi akadályoz a látásban?

Tekintetünket gyakran homályosítja el fájdalom, düh vagy indulat, a nem várt veszteségek, a halál okozta könnyek. Máskor mi magunk vagyunk az akadály, elvárásaink, türelmetlenségünk, emberi mivoltunk, ami Isten fölé szándékozik emelkedni. Az a szomorú, hogy közben Jézus mindvégig ott van. Amit vártunk, az már rég megtörtént, csak képtelenek vagyunk észrevenni.

A tanítványoknak feltett kérdés elevenünkbe vág: „Micsoda szavak ezek, melyeket egymással váltotok jártotokban...?” A letörtség, a legyőzöttség látszata, a belőle fakadó lehangelő beszéd, a mindennek vége, nincs tovább hangulata árad, mert nem vesz, nem vehet Róla tudomást az ember. Azért vagyunk tehetetlenek, mert itt nem mi teszünk vagy nem teszünk, elfogadunk vagy nem fogadunk el valamit. Itt maga Isten dolgozik az ígéletben, a testetöltésben, a tanításban, a halálban, a feltámadásban, a megjelenésekben – de csak hit által megfoghatóan. A hit felfogó szerve, ismerőképessége folytan lesz megtapasztalható az a valóság, aminek középpontja és nem csak velejárója a megfeszített és feltámadott Krisztus. Mindez egyetlen alapmeggyőződéshez vezet: Jézus él, él bennem és én benne élek. Ezt a hitet csak az Ige ébresztheti. Az Ige hallgatása nyitja meg az ember szemét. Enélkül érthetetlenek maradnak, fájdalomra, veszteségre épülnek szavaim. Ezzel együtt pedig bizonyágtétellé kapcsolódnak össze a szavak. Arról tanús-

kodnak, hogy minden mozdulat mögött Ő van, akkor is, ha nehéz azt megértenünk. Hitre támaszkodó jövőképem által megváltozik hozzáállásom a rám váró utakhoz. S azon mindvégig kezét fogom, átszegett, megváltó kezét annak, akit eltemettek, de feltámadva a jövőm keze, földi és mennyei holnapom biztosítéka.

Mi az ige elvárása, kirótt feladata? Mindaz, ami a Feltámadottal való találkozás ujjongó öröme által, természetes tennivalóként mutatkozik meg az életemben. „Menj el mindazokhoz, akikhez küldelek téged, és beszélj mindazt, amit parancsolok néked” (Jer 1,7), ahogy egykor Jeremiás hallotta. „Erősítve a tanítványok lelkét, intvén, hogy maradjanak meg a hitben...” (ApCsel 14,22), ahogy Pálék tették, s mindezt a 98. zsoltár mindent átfogó lelkesedésével: „Vígán énekelj az Úrnak te egész föld, harsanjatok fel, örvendeztetek és zengedeztetek! Zengedeztetek az Úrnak hárfával, hárfával és hangos énekléssel. Trombitákkal és kürtzengéssel vigadozzatok a király, az Úr előtt!” (Zsolt 98,4–6) Ámen.

Harmadik nap

Jónás Sándor

Bályok

Jézussal az úton

Alapige: Lukács 24,18

Nem tudjuk, kik voltak, azt sem, hogy mi volt a foglalkozásuk, minek örvendtek, vagy éppen miért szomorkodtak. Azt viszont igen, hogy hetvenen voltak és elhívásuk, kiküldésük olyan gyorsan történt, mint a 12 tanítvány esetében: *Ezek után pedig rendele az Úr másokat is, hetvenet, és elküldé azokat kettőnként az ő orczája előtt, minden városba és helyre, a hová ő menendő vala. Monda azért nékik: Az aratni való sok, de a munkás kevés; kérjétek azért az aratásnak Urát, hogy küldjön munkásokat az ő aratásába.* (Lk 10,1–2)

Ahogy Péternek és Andrásnak, valamint az atyjukkal hálóiakat foltozgató Jakabnak és Jánosnak – és a többinek – sem volt ideje a mérlegelésre, úgy a hetvennek is azonnal fel kellett hagynia mindennel, hogy Krisztus hívó–küldő szavának engedelmeskedjenek.

Tanúságtétel idegenben

Az aratás képe itt a halaszthatatlan feladat metaforája. Amikor elérkezik a betakarítás ideje, dolgozni kell. Minden egyes napi késedelem veszteséggel jár. Kiperegnek a magok, elvész a termés és így a jövődő léte kerül közvetlen veszedelembe. Értsd úgy Krisztus szavait, hogy kiperegnek Isten kegyelméből a lelkek és így óhatatlanul elvesznek.

A hetven tanítvány küldetése azonban nemcsak lélekmentés vagy emberhalászat, hanem Krisztus útjának előkészítése. A felkeresendő városokban és helyeken Jézus előhírnökei ők, akik kellőképpen felkészítik az embereket a Mester fogadására. Ez pedig nem más, mint bizonyágtétel idegenben. Evangéliumot hirdetnek ott, ahol úgy fogadják őket, mint a bárányokat a farkasok. Ahol ki vannak téve a befogadás vagy elutasítás emberi szeszélyeinek. Ahol hirdetni kell Isten országát és idegen embereket gyógyítani minden nap, ha kell ingyen, vagy valami szerény juttatásért.

A ki titeket hallgat, engem hallgat, és a ki titeket megvet, engem vet meg; és a ki engem vet meg, azt veti meg, a ki engem elküldött – mondja nekik Jézus. (Lk 10,16) Ez az ígéret az útravalójuk.

Úgy mennek ők is, mint Ábrahám ment egykor Isten elhívó szavára: *Hit által engedelmeskedett Ábrahám, mikor elhívott, hogy menjen ki arra a helyre, a melyet örökölendő vala, és kiméne, nem tudván, hová megy. (Zsid 11,8)*

Elmennek és teszik a dolgukat ugyanúgy, mint Isten mindenkori nagykövetei, akik Krisztus arcát viszik a farkastörvényekkel teli világba.

Lukács evangélista leírja a visszatérés euforikus hangulatát: *Visszatére pedig a hetven tanítvány örömmel, mondván: Uram, még az ördögök is engednek nekünk a te neved által! Ő pedig monda nekik: Látám a sátánt, mint a villámlást lehullani az égből. (10,17–18)*

Nem volt hiábavaló az út, a szolgálat, Jézus Krisztus nevének hirdetése. Ők azt a Krisztust hirdették, aki a szeretet szavával tanítja az embereket. Aki még köztük jár, ugyanis miután fogadja a hetvenet, befejezi az irgalmas samaritánus történetét, máris Bethániába készül, ahol Mártának elmondja, mi is az a szükséges dolog, azaz a jobbik rész, amit Mária választott.

A tanítványok most már a küldetést teljesítve hazatérnek otthonaikba. Most sem tudjuk meg, kik voltak ők. Lukács nem is sejteti, hogy közülük kettővel rövidesen újra találkozik Jézus. Más úton, más alakban, más formában. Az Emmausba vezető útra gondoljunk.

Tanúságtétel Jeruzsálemben

Ami mindezek után történt, azt Lukács evangélista a 14. fejezetben írja le. Rengeteg tanítás, gyógyítás, öröm, fájdalom és szenvedés fér Krisztus rövid életébe. Az utolsó fejezetek tesznek tanúbizonyságot Krisztus kálváriájáról, kereszthaláláról, feltámadásáról és megjelenéseiről. Ebben a viszonylag rövid, de annál monumentálisabb üdvtörténeti eseménysorozatban újra megjelenik két tanítvány a hetvenből. Ezúttal egy kicsit többet is megtudunk róluk.

a) Hogy kerültek Jeruzsálembé?

Köztudomású, hogy a hithű zsidó ember számára szent az ünnep és annak megtartása. Ezt teszi maga Jézus is a tizenkettővel, valamint egy jó pár ezer izraelita, aki a környező falvakból, városokból Jeruzsálembé zarándokolt megünnepelni a páskabarány és a kovásztalan kenyerek ünnepét. *Elközelgetett pedig a kovásztalan kenyerek ünnepe, mely húsvétmak mondatik. (Lk 22,1)*

A választott nép utódai nem felejtették el, hogy Istenük miként szabadította meg őket az egyiptomi fogság végső pusztulásba vezető nyomorúságából. Nagyon sokan mentek Jeruzsálembé gyanútlanul, régi szokás szerint. Köztük voltak ők is ketten. Nem is sejtették, hogy ünneplésük rövidesen milyen különös, megdöbbentő eseménysorozatba torkollik.

Akik pár nappal korábban érkeztek, talán már ott lehettek a pálmaágakat és virágokat lengető, felső ruháikat a bevonuló Jézus elé teregető sokadalom között. Aztán egy rövid – vihar előtti – csend. Mindenki ünnepel, emlékezik, páskavacsorázik. Ezt teszi Jézus is a tizenkettővel. Aztán a méltóságteljes ünnepi csendet megzavarja az Antonius erőd felől érkező és egyre erősödő dühödt ordítás, mely a város többi lakójában hideglelést kelt.

A főpapok és a farizeusok még szájukban a páskavacsora ízével „feszítsd meg őt” kiáltásokkal követelik Jézus halálát. Innen már gyorsan peregnék az eseménysorozat

képei. Megaláztatás, szenvedés, kálvária, keresztt, kínhalál. Az ünnep előtti csendet most kábult némaság követi. Sokan nem értik, mi történt. Nem mernek csak halkán beszélni róla. Vannak, akik bezárkóznak. Végül vannak olyanok is, akik hazafelé indulnak. Az ünnepnek vége, nincs már látnivaló sem, haza kell menni. Eközben megtörténik a világ legnagyobb csodája, amit elsőként az asszonyok tapasztalnak, majd az üres sírba hajló Péter is: Krisztus feltámadott!

Akik már elhagyták Jeruzsálemet, erről mit se tudnak. Vitték magukkal az elrontott ünnep keserű ízét. *És imé azok közül ketten mennek vala ugyanazon a napon egy faluba, mely Jeruzsálemtől hatvan futamnyira vala, melynek neve vala Emmaus. (Lk 24,13)*

b) Kik voltak ők?

A két tanítványról mindenekelőtt azt tudjuk meg, hogy haza, pontosabban Emmausba tartanak. Emmaus, Jeruzsálemtől hatvan futamnyira, körülbelül 11–12 kilométernyire fekvő telcpülcs. Egy egészségcs ember számára két és fél órányi gyalogút.

Személyük közelebbi megismeréséhez segítségül kell hívnunk a többi evangélistát, valamint Origenész egyházatyá feljegyzéseit.

Ezek alapján a két tanítvány személyét nagyrészt sikerült azonosítani. Jézus „nagybátyja” Kleof(p)ás – József testvére – az egyik, a másik pedig Kleofás fia, Simeon (Simon), aki Jeruzsálem 2. püspöke volt s 120 éves korában keresztre feszítették.

János 19,25 alapján Kleofás felesége Jézus anyjának testvére volt, aki ott volt a keresztt alatt Jézus megfeszítésekor, majd később a balzsamozást előkészítő asszonyok között látjuk viszont. (Mk 15,40.47) Origenész szerint mindkét emmausi a Lk 10,1–24-ben említett hetven tanítvány közül való volt. Tehát Jézus elég közeli rokonai, ismerősei voltak.

c) Mi történt velük?

Az ilyen nagy ünnepeken nemcsak a templomban zajlanak az események, hanem azon kívül is. Az utcákon, a tereken ott van az étel- és italárusok hada. A bazárokbán az áldozati bárány mellett emléktárgyakat, – az otthoniaknak szánt – ajándékokat, lehet vásárolni. Kleofás és Simon nem vásárol ilyeneket. Ők végleg elhált reményeiket viszik magukkal. Ezt a későbbi – Jézussal való – beszélgetésből tudjuk meg: *Pedig mi azt reméltük, hogy ő az, a ki meg fogja váltani az Izráelt. (Lk 24,21)*

Az egyébként barátságos, vendégszerető keleti embereket nagyon megviselték a nagypénteki események. Már az sem érdekli őket, ki az, aki melléjük szegődik az úton. Mondják tovább a magukét.

Nekem, ma élő embernek más formában ismerős ez a kép. A vonaton utazók képe, akik egy rövidebb vagy hosszabb időre akarva-akaratlan egy fülke ismeretlen ismerőseivé válnak. Az, ami más népeknél toladó bizalmaskodásnak számít, nálunk egészen természetes dolog. Az emberek szóba elegyednek, ismerkednek. Közben van, aki megérkezik és leszáll, és helyette új utas jön. A régebbiek mondják tovább a magukét és nagyon ritkán fordul elő, hogy megbotránkoznak, ha a friss jövevény esetleg beleszól a beszélgetésbe.

Egy másik idekívánczó történet szerint: Egy ember havas tájon ballag. Távolban megpillant egy fekete pontot. Talán egy kóbor kutya? Közelebb érve látja, hogy egy ember jön feléje. Pár száz méter után már azt is tudja, hogy férfi az illető. Aztán amikor pár lépés csak a távolság, felismeri, hogy saját testvére az, akivel szembe találja magát. Tanulság: közelebb kell kerülnünk egymáshoz ahhoz, hogy lássunk a szemünkkel. Még közelebb azért, hogy a lelkünkkel is lássunk.

Rendkívül különös, hogy az emmausi tanítványok még a rokonukat sem ismerték fel a kezdet kezdetén. Lehet, hogy ennyire elváltozott a feltámadással? Lehet, hogy egészen más a földre született Jézus és a feltámadott Jézus?

A Szentírásban két magyarázattal is találkozunk.

Márk evangélista ezt rá jellemző tömörséggel így hagyja ránk: *Ezután pedig közülök kettőnek jelenék meg más alakban, útközben, mikor a mezőre mennek vala.* (Mk 16,12) Lukács pedig így számol be róla: *De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.*

Lehet, hogy mi is sokszor azért nem ismerjük fel Jézust, mert egy szerencsétlen, meggyötört személyt keresünk, s nem pedig Őt, aki belépve személyiségünkbe, életünkbe, örökké velünk van.

A nehéz gondolatokkal terhelt ember olyan, mint Káin volt egykoron. Lecstügszeszti a fejét és haragos. Még azt sem ismeri fel, aki hozzá tartozik és segíteni akar rajta. Nincs szemkontaktus. A lélek zavarodott autizmusa nem engedi felismerni a testvért sem.

Tanúságtétel hazafelé

Lám, a feltámadt Úr Jézus bár csatlakozik az úton haladó rokon-tanítványok mellé, de abban a pillanatban lelkileg még nagyon távol vannak Tőle. Ő csak egy (eredeti szövegben *monos*) a jövevények közül. Látszólag egy tudatlan jöttment, aki semmit nem hallott arról, ami Jeruzsálemben történt. A messziről jött ember egyfelől bármit mondhat, ám ugyanakkor lehet nagyon ostobán tájékozatlan is.

Elgondolkodtató, hogy mennyi mindent vállalt már Jézus Krisztus az ő tanítványaiért és a világért. Ezúttal a látszólag tudatlan szerepét vállalja azért, mert a tanítványaitól akarja hallani a bizonyágtételt mindarról, ami a közelmúltban történt. Kibeszélik magukból mindazt, ami bántja a lelküket. Abban a pillanatban, amikor Jézus provokatív kérdése elhangzik a történetekre nézve, hogy „... micsoda dolgok...”, dőlni kezd belőlük a szó. A bizonyágtétel szavai ezek.

Az emmausi tanítványok a lassan lenyugvó nappal szembe haladtak. Mögöttük Jeruzsálem és az egyre hosszabbra nyúló árnyék. Előttük pedig egyelőre csak egy támpont van: Emmaus, az otthon, a biztonság. Közben velük megy az, akinek szenvedése, halála terheli szívüket. Bár egyre nagyobb az árnyék, és közeledik a sötét, a tanítványok szívében azonban újraéledzik a láng. Észre sem veszik, miközben a rejtélyes idegennek panaszkodva mesélnek, hogy a mellettük haladó Jézus arca egyre felismerhetőbb lesz. Még nem ismerik fel Őt, de már nem érdekli őket, hogy esetleg egy jövevénynek mesélnek. Mindenkinek tudnia kell, mi történt a Mesterrel.

Íme, Jézus kezdeményezése nem volt hiábavaló. Ma sem lehet az.

Ma Jézus kérdez téged: te tudod-e, mi történt éretted a Golgotán?

Az emmausi tanítványok szemtanúk voltak, mégsem láttak meg mindent. Kit a keresztre szegeztek, értük halt meg és íme, újra ott van mellettük, nem ismerik fel. Jézus addig beszélteti őket, míg végül elegendő lesz egy mozdulat – amint a megszegett kenyeret nekik adja –, hogy újra felismerjék őt. Ő tanítványával – Fileppel – a szerencsen komornyik után ered, hogy megkérdezze: *érted-e amit olvasol?*

Mi látunk-e a hit szemével? Értjük-e hogy mi történt érettünk a keresztfán? Vagy csupán egy vagyunk a sok jövevény közül?

Mi is a lenyugvó nap felé haladunk. Mögöttünk egyre hosszabb az árnyék. Mi van előttünk? Ki jön most velünk? Értjük-e, amit Jézusról olvasunk?

Egy szépen megfogalmazott ének három verse felel kérdéseinkre:

„Két tanítvány indul útnak.¹
Mennek Emmaus fele.
Viszik terhét fájdalemüknek.
Szemük még könnyel tele.
Panaszukat beszél el.
De az élő Jézus közel,
Hogy a bánat fellegét
Igéjével űzze szét.

Ma is hányan vándorolnak
Bánat lepte utakon.
Terhek alatt roskadoznak.
Lelkük csupa fájdalom.
Sokan árván, egymagukban
Sírnak gyötrő bánatukban,
Míg Jézus nem kérdi meg:
Miért nehéz a szíved?

Rögös úton láttam sokszor:
Jézus soha nem hagy el!
Ott van, mire kell, még jókor,
És a porból felemel.
Néha gyötört bár a kétség,
Mintha Jézus messze késnék,
De ő segítségével
Ott van egészen közel...”

Ámen.

Negyedik nap

Soós József Tamás
Gyanta

Hazafelé

Alapige: Lukács 24,19

Milyen megragadó képpel kezdődik ez a történet, aminek felolvasott igénk is része. Két jó barát megy hazafelé. De sajnós, szomorú a szívük. Mögöttük van a nagypéntek rettenete, szívük-lelkük tele van fájdalommal, próbálják megérteni az érthetlent és belenyugodni abba, amibe nem lehet. Pedig alig néhány napja milyen nagy reményekkel indultak el otthonról. Ünnepelni mentek Jeruzsálembe. Erősíteni a hitüket. Találkozni Jézussal, a Mesterükkel, barátaikkal és hittestvéreikkel. És mi lett ezekből a nagy reményekből? Jézust keresztre feszítették, barátaik szétszóródtak, eltűntek és érzik, még hitüket is elvesztették. Volt, miért szomorkodjanak.

Mintha rólunk szólna ez a történet. Mi is otthonról, a szülői házból milyen nagy reményekkel indultunk el. Úgy éreztük: miénk az élet! Nagy terveink voltak, hittünk ma-

¹ Johann Neunherz (1653–1737) verse. Németből ford. Túrmezei Erzsébet. Evangélikus Énekeskönyv, 221. ének.

gunkban, barátainkban, a jövőben. Elképzeltük, Isten ott lesz mindig mellettünk, nem érhet minket baj, fájdalom, betegség. Aztán jött a nagybetűs élet és mindent másképp rendezett. Jöttek a mindennapok kis gondjai és az élet nagy bajai. Volt részünk fájdalomban is, sokszor elviselhetetlenbe, betegek is voltunk és vagyunk igen gyakran. Rajtunk is kivétel nélkül beigazolódik Mózes próféciaja: az élet nagyobb része nyomorúság és fáradtság. Minden nap öregebbek leszünk. És ahogy megyünk ezen a nehéz úton hazafelé, a sok kiábrándultság miatt hitünket is elveszítjük, egyre magányosabbak leszünk. A régi barátok már vagy előrementek, vagy ők is el vannak foglalva a maguk nyomorúságával. A gyermekek élnek a saját életüket, ahogy mi is valamikor. Ők most indulnak nagy reményekkel, sokszor nagyon távol az otthonról, a szülőföldtől, a szülői háztól. És mi van a hitünkkel? Mi is hittel indultunk el otthonról. Mindannyiunk homlokán ott van a keresztség pecsétje. Legtöbben keresztyén hívő családban nőttünk fel, édesanyánk megtanított imádkozni, vallásórára jártunk, konfirmáltunk, családot alapítottunk. De aztán el voltunk foglalva terveink megvalósításával és nem volt idő Jézusra. Majd jöttek a bajok, a betegségek, a pénzügyi problémák, amik úgy lefoglaltak, hogy újra nem volt idő Jézusra. És így Jézus nélkül maradtunk, mint az emmausi tanítványok.

Ők ketten voltak. Milyen jó, ha ebben a szomorú Jézus-nélküli állapotban van még legalább egy jó barát mellettünk, egy házastárs, egy testvér, egy jó szomszéd, akivel kibeszélhetjük a gondokat. Van, akinek elmondjuk fájdalmunkat, és van, akit meghallgassunk, akitől tanácsot kérünk.

Vajon elég egy jó barát, egy igazi társ, hogy megoldódjon az életünk, hogy biztonságba hazaérhessünk, hogy megérkezzünk? Bizony mi tudjuk a legjobban, hogy jó a barát, kell a társ, de vannak olyan helyzetek és állapotok, amikor bármennyien lehetnek körülöttünk a legjobb szándékkal is, mégsem tudnak tenni értünk. Hányszor hallottuk már orvosoktól: rajta már csak a jó Isten segíthet? Hányszor mondtuk már mi magunk is: ebben a helyzetben rajtam már csak a jó Isten segíthet?

És a jó Isten ott van. Ott volt az emmausi úton is Jézus Krisztus személyében. Odszegődött a tanítványok mellé, velük együtt ment az úton. „De az ő szemeik visszatartóztatának, hogy őt meg ne ismerjék.” (16. v.) Itt egy rendkívül figyelemre méltó isteni titokkal találjuk szembe magunkat. A Feltámadott Jézus megjelenik az Ő tanítványainak, de ők nem ismerik fel, mégpedig azért, mert az ő szemeik visszatartóztatának. Vagyis a Feltámadottat csak az ismeri fel, akinek Isten erre megnyitja a szemét. Ez a hit felébredése. Innen érthető, hogy Jézus feltámadása után csak azoknak jelent meg, akik hittek őbenne.

Jézus ott van mellettünk mindig. Csak az a baj, hogy a mi szemeink is visszatartóztatnak, hogy őt meg ne ismerjük. Alszik a mi hitünk. S ameddig ez így van, észre sem vesszük, Ki van mellettünk.

De Jézus azért megy oda, hogy felébressze az ő hitüket. Hogyan teszi ezt? Az egész Biblia szemlélete szerint a hitet csak az Ige ébresztheti fel. Az Ige hallgatása nyitja meg az ember szemét. „Az Úrnak parancsolata világos, megvilágosítja a szemeket.” (Zsolt 19,9b) Azt látjuk, hogy Jézus odamegy a tanítványok mellé és elkezd velük beszélgetni. Mennyi empátia, mennyi szeretet van ebben a beszélgetésben! Először azt kérde meg tőlük: miért szomorúak? Te miért vagy szomorú? Mi nyomja a szívedet, lelkedet? Mondd el bátorsággal az Úrnak, mert Ő, habár jobban ismeri a te életedet, mint temagad, tőled akarja hallani!

Nehéz beszélni, amikor szomorúak vagyunk. Nehéz beszélni a fájdalmainkról. Nehéz beszélni, amikor tehetetlenek vagyunk a minket ért igazságtalansággal szemben.

Nehéz beszélni a bűneinkről. Kezdetben a tanítványok sem tudják, mit mondjanak. Végül Kleofás visszakérdez: Csak te vagy jövevény, aki nem tudod, mi történt?

Mostanában mindinkább az a tapasztalat, hogy egy olyan világban élünk, ahol a kényelmetlen dolgokat jobb, ha véka alá rejtjük. Sokan vannak azon a véleményen, hogy a múltból a rossz dolgokat, a kellemetlen emlékeket jobb, ha elfelejtjük, nem beszélünk róluk. Felejtjük el az 1944–45-ös évek vérengzéseit, amikor magyar falvak védtelen öregeit, asszonyait és gyermekeit tucatszámra hidegvérrel gyilkolták le, csak azért, mert más nyelven beszéltek? Vagy ne beszéljünk az 1956–57-ben az erdélyi magyarság kommunistaellenes szellemi vezéreinek koncepciók pereiről? Egyszerűen felejtjük el, hogy halálra ítélték és kivégezték, vagy súlyos kényszermunkára hurcolták őket? Vagy mintha szekus besúgók ténykedése folytán ártatlan emberek nem lettek volna zaklatva, félelemben tartva, sőt gyakran megkínózva és kivégezve? Mindezt és sok más, erdélyi magyarságunkat ért bánalmat mi tegyünk meg nem törtéنتté? Jézus arra biztatja tanítványait: mondják el mindazt, ami nyomja lelküket. A lelki vakság gyógyulásának első és elengedhetetlen stációja az, hogy tisztán lássuk a múltunkat.

Válaszuk első részében a tanítványok Jézus keresztfeszítésének tényéről beszélnek, s így válnak annak tanúivá. Majd reménységükről szólnak, hogy ők Jézustól azt várták, hogy megváltsa Izraelt a politikai nyomástól és a gazdasági ínségtől, s ez idő alatt nem volt fogalmuk a bűn hatalmáról. Milyen hamis reménység! S nem is tudják még, hogy e hamis reménység miatt olyan szomorúak. Ismerték Jézust, hittek Neki, Ő volt a Messiásuk, s mégis csalódnuk kellett benne. Miért? Mert nem úgy ismerték, mint a Feltámadottat! Pedig a közlők való asszonyok bizonyosságot tettek a Feltámadotról. Vajon nem ezért vagyunk mi is olyan gyakran szomorúak? Mert hiszünk Istenben, tudunk az Ő létezéséről, ismerjük Őt, mint a világ teremtőjét, s valahol itt megáll a hitünk. Nem ismerjük a Gondviselőt, azt, aki minden teremtményt annyira számon tart, hogy az Ő mennyei akarata nélkül még csak egy hajszál sem eshetik le a fejünkről. Tudunk Jézus személyéről, ismerjük az irgalmas samaritánus példázatát, magunk előtt látjuk, mint megfeszítettet. De nem ismerjük Őt, mint Feltámadottat! Pedig hányszor tettek bizonyosságot nekünk is Róla.

De a tanítványoknak az asszonyok bizonyoságtétele csak olyan asszonyi csacsogás-ként hatott, amire okos ember nem ad semmit. Kleofásékhoz hasonlóan mi is okos embereknek tartjuk magunkat. Addig, ameddig valaminek az értelmét látjuk, addig rendben van. Kell a templom, hiszen azt őseim építették, ott kereszteltek, ott esküdtem, onnan temették el szeretteimet. Kell a vallás, hiszen hozzátartozik kultúránkhoz, hagyományainkhoz, európaiságunkhoz.

Viszont a Feltámadottat nem ismerjük. A feltámadást nem lehet megérteni, nem illik bele a természet törvényeibe. Ha valaki erről beszél, az csacsogás. Én komoly ember vagyok, tőlem senki se várja el, hogy ezt elhiggyem, és azt sem, hogy én is beálljak azok sorába, akik így csacsognak.

Pedig Jézus éppen azért áll oda a tanítványok mellé a hazafelé tartó útjukon, hogy ne csak Emmausba éjjenek haza, hanem megérkezzenek abba az örök hazába, melynek kapuit éppen feltámadása által nyitotta meg számukra és mindazok számára, akiknek ők fognak tanúságot tenni arról, hogy találkoztak a Feltámadottal és számukra is megnyílt az örökkévalóság kapuja. Ezért van mellettünk is a hazafelé tartó utunkon. Szomorú, reményvesztett tanítványokból boldog tanúságtévökké akar tenni!

Ahhoz, hogy tanúságtétel szülessen, felébredt hitre, megnyilatkozott szemekre van szükség. Mi az igaz hit? Biztos ismeret, tanítja a Heidelbergi Káté. Ezt a biztos ismertet az Ige adja. Az Igét érteti meg Jézus a tanítványokkal. Magyarazza nekik mindazt, amit Mózesről és a prófétáktól fogva az Ő feltámadásáról megírtak. Megmagyarazza

nekik, hogy a szenvedése és a halála is elengedhetetlen része a dicsőségbe vezető útnak. Ez a Feltámadott útja. Ez a biztos ismeret hozzánk is annyira közel van. Kevés olyan magyar család van Erdélyben, ahol Biblia ne lenne a házban, de ha nincs, akkor könnyen hozzáférhető. Vegyük és olvassuk! Jézus a Bibliában jelenti ki magát számunkra, mint Feltámadott. Az Igében találkozunk a Feltámadottal. Isten az Igén keresztül nyit olyan távlatokat a mi értelmünknek, amire sehol máshol nincs lehetőségünk.

De nemcsak az értelmükre hat Jézus, hanem a szívükre is. Mi az igaz hit? Szívbeli bizodalom, tanítja a Heidelbergi Káté. Az Ige magyarázata közben megnyílik a két bezárt szív, megérik a drága közösséget, amelyet most már minden áron fenn akarnak tartani és kérik, maradjon velük. Az Úr elfogadja a meghívást, leül velük vacsorázni, veszi a kenyeret, megáldja, megszegei és megszületik a csoda: megnyilatkoznak a tanítványok szemei és megismerik Őt, a Feltámadottat. Hazaérkeztek, mint tanítványok, de már menni kell tovább tanúként a hazafelé vezető úton, az örökkévalóság útján! Nyíljon meg a szívünk, érezzük a drága közösséget, nyíljanak meg szemeink a hitre, ismerjük meg a Feltámadottat és a hazafelé tartó utunkon legyünk a Feltámadott tanúi hitünk megvallása által. Ámen.

Ötödik nap

Anca Tibor Attila

Nagyvárad

Tanúságtétel a szenvedésben

Alapige: Lukács 24,26

Az idej, teljességgel a bizonyágtétel címszava alatt álló ökumenikus imahét mára kijelölt alapigéje szinte nyílt meghívást jelent arra nézve, hogy azonnal hozzáfogjunk a bennünket és szereteteinket ért testi és lelki nyomorúságok felsorolásához, majd ezek gyógyírjaként Isten vigasztalásának a hirdetéséhez. Ez nem helytelen dolog, de alapigénk üzenete elsősorban nem rólunk szól, hanem Krisztusról. Ez alapvető fontosságú, mert egyedül így nyer értelmet az, amit a bennünket vagy másokat ért és érő szenvedésekről elmondhatunk. Ugyanakkor, a szenvedések fölött diadalmaskodó Krisztus a maga jelentőségében messze túlmutat a mi szenvedésünkön, mélyebbre hatol. Azért, mert az egyes emberek perspektíváján túl a győzedelmeskedő Krisztus társadalmi jelentőséggel is bír. Hadd kezdjem ezzel a társadalmi jelentőséggel.

Nyugodt lélekkel és az általánosítás legcsekélyebb veszélye nélkül megállapíthatjuk azt, hogy egy olyan társadalomban élünk, amely nagyrészt a hatalmasok, az erőszakosok és a befolyással rendelkezők társadalma. Tekintélyük és követőkből álló seregük többnyire azoknak van, akik bizonyos mértékű hatalommal és befolyással rendelkeznek. Mindennapi életünk számtalan vetületében találkozunk azzal, hogy az élet menetét, az emberi esélyek és sorsok tömeges alakulását egyéni vagy kiscsoportos érdekek határozzák meg, amelyek rejtett vagy nyilvánvaló módon arra összpontosítanak, hogy kevesek jólétét sokak nyomorúsága árán biztosítsák. Tapasztaljuk ezt saját tájainkon is, és a média útján tudomást szerzünk ennek a gyakorlatnak a világ minden táján fellelhető különböző formáiról. A tisztességtelen célokkal párosuló, tekintélyt féltő érdekvédelem minden időben kész tisztességtelen eszközök megragadására, önmagát törvényen és joga felülíne tekintette, a törvényt és jogot a maga javára hajlítva. Mindezek gyakorlóit és hasznélvezőit nevezhetjük farizeusoknak, Júdásnak, választhatunk egy 20. vagy 21. századi diktátort, kizsákmányoló munkáltatót, korrupt politikust – a rendelkezé-

stinkre álló emberanyag szinte kimeríthetetlen. A társadalom nagy hányada alkalmazkodni kényszerül, fogcsikorgatva vagy saját érvényesülésének esélyét látva, készségesen részévé válik ennek a rendszernek. Lassan, még ha kimondatlanul is, de általánosan elfogadott megegyezéssé válik, hogy ez a dolgok rendje, csak így lehet élni életünket és rendezni dolgainkat.

A szenvedések fölött győzedelmeskedő Krisztus képe ennek a rendszernek a tökéletes ellenképe. Azért, mert élő és diadalmas példája annak, hogy nem az őt ért szenvedéseket okozó hatalom az igazi hatalom, hanem Istennek az a hatalma, amellyel a szenvedések fölé kerekedik, ezeket meggyógyítja, jóvá teszi. Az a tény, hogy Isten Krisztust kiemeli onnan, ahova őt a hatalmasok betaszították, önmagában is kritikája minden olyan társadalomnak és törekvésnek, amely erőszakra, egyéni érdekekre, a felebarát sorsát semmibe vevő érvényesülésre épít, mivel megcáfolhatatlanul kimondja: másként is lehet, másként kell!

A szenvedések fölött győzedelmeskedő Krisztusról szóló bizonyosságtételünk, amelynek a társadalomban kell elhangoznia, tulajdonképpen tehát nem más, mint *megettörése* az imént felvázolt körforgásnak. Meglátásom szerint ez alapigénként egyik legnagyobb kihívása. Ez a fajta bizonyosságtétel ugyanis azt jelenti, hogy vállalkozunk a saját szűkebb vagy tágabb környezetünkben a szenvedést, az elnyomást elfogadó és gyártó társadalmi rendszer megettörésére, annak minden következményével együtt. A győzedelmeskedő Krisztus ezáltal a bizonyosságtétel által mint valódi hatalommal, gyógyító erővel rendelkező és gyógyításával nem fukarkodó Krisztus jelenik meg. Az erők és a hatalmasok társadalmában, a saját céljaiknak megfelelően kényelmesen berendezett életű emberek rendszerében megjelenik egy teljesen más perspektíva és lehetőség. Ez a bizonyosságtétel bátorságot és bizonyosságot igényel, ugyanis mindennek következménye is lehet. A saját küldetéséhez határozottan ragaszkodó, a mennyei Atyáról szüntelenül bizonyosságot tévő Jézus Krisztus szenvedése ezen következményeknek a bibliai példája, de élhetnének a mi környezetünkben, a közelmúltból vagy a jelenből vett példákkal is. Az elnyomottak, kizsákmányoltak és lelkükben is megnyomorított emberek pártfogását nemrégiben még börtönbüntetéssel jutalmazták. A hatalommal rendelkezőknek való ellentmondás manapság könnyen elvezethet a munkahely elvesztéséhez, könnyen oda vezethet, hogy kimarad a templom vagy valamely kedves és hasznos épületünk felújításához szükséges nagyobb adomány. Ezen a ponton fenyeget annak a veszélye, hogy a farizeus vagy Júdás helyére a saját nevünket is behelyettesíthetjük. Keskeny az az út, amelyen járhatunk, ha okosak szeretnénk lenni, mint a kígyók, de szelídek akarunk maradni, mint a galambok (Mt 10,16). Ez a figyelmeztetés nemcsak arra vonatkozik, hogy ne „simuljunk” oda a befolyásos félhez, hanem arra nézve is intő figyelmeztetés, hogy ne öntörvényeskedve, hanem a bátor prófétai kritika, vagyis Isten Lelkének erejében bízva tegyünk bizonyosságot a *mindvégig engedelmeskedő, és a szenvedések felett mégis győzedelmeskedő Krisztusról*.

A szenvedések fölött győzedelmeskedő Krisztus ugyanakkor felmérhetetlen jelentőséggel bír a szenvedésben élő *hívó* ember életében. Itt szeretném félreérthetetlenül kihangsúlyozni, hogy a szenvedések leszűkítése a fizikai szférára nagy hiba, mivel ezzel együtt azokat a jótéteményeket is kiszűrjük az életünkből, amelyekkel Isten lelki szenvedéseinkre kíván gyógyírt adni. Krisztus által Isten mindenkit hív és bátorít, hogy *reménységünket öbelé vessük*. Krisztus a halálig vezető szenvedéseket is vállalta, Isten őt ebből a legnagyobb mélységből is győzedelmesként emelte ki. Nem szeretném, ha valaki is félreértene ezt az utalást, és azt gondolná, hogy Krisztus szenvedésén kívül más szenvedés semmiféle jelentőséggel nem bír. Sokkal inkább arról van szó, hogy Jézusnak a halálba vezető testi és lelki szenvedése *eleve egybefogja mindazt a szenvedést,*

ami bennünket is érhet. Ezért van és lehet Jézus Krisztusban reménységünk arra, hogy a bennünket ért és érő szenvedések Isten színe előtt vannak, és hogy Ő bennünket is, akár ebben az életben, akár az Ő közelgő országában gyógyít, helyreállít lelki és testi vonatkozásban.

Isten odafordul a szenvedő, megcsúfolt, gyengévé és bukottá nyilvánított Jézus Krisztushoz. Ebben az odafordulásban egy olyasvalami kerül napvilágra, ami egyre inkább kivész tudatunkból, amelyet a teljesítményre összpontosító társadalom és közvélemény befolyásol. Ez azért is szomorú, mert nyilvánvaló módon szenvedői vagyunk ennek a tudatvesztésnek. Miről van szó? A szenvedőhöz odaforduló Isten maga tesz bizonyosságot arról, hogy előtte a szenvedőnek más értéke van, mint a társadalom, vagy éppenséggel a gyülekezeti tagok megrögzött világképében. Isten nem engedi, hogy Jézus Krisztust végérvényesen szenvedése és halála határozza meg. Ez azt jelenti, hogy Jézus Krisztusban az összes többi embert sem lehet és szabad aktuálisan hordozott szenvedése, vagy az ezzel együtt járó csökkenő, megszűnő társadalmi teljesítőképessége fölül meghatározni. A szenvedések fölött diadalmaskodó Krisztus tehát abban is vigasza a szenvedőnek, hogy a szenvedés, betegség, csökkent teljesítőképesség, kirekesztettség ellenére továbbra is töretlenül teljes értékű emberként kezeli. Íme, a szenvedésben való bizonyoságtétel nemcsak az Istenhez való maradéktalan odafordulást jelenti, hanem a szenvedő melletti bizonyoságtételt is magában hordozza.

A szenvedés felett győzedelmeskedő Krisztusról szóló bizonyoságtételünk vigasz és elhívás is egyben. És pontosan az elhívásra nézve mutatkozik meg az ökumenikus imahét jótéteménye újból és újból: a bizonyoságtételre való felhívás nemcsak ebben a gyülekezetben hangzik el, hanem a világ minden táján. Nem vagyunk egyedül ebben az elhívásban, Isten munkatársakat rendel mellénk. Keressük ezeket a munkatársakat, keressük egymás közösségét, engedjük, hogy e közösség által bizonyoságtételünk erősödjön. Mert ezáltal nemcsak mi lelünk támaszt, hanem bizonyoságtételünk is hitelesebbé válik. Ámen.

Hatodik nap

Jenei Tamás

Kolozsvár

Nem gerjedezett-e a mi szívünk...?

Alapige: Lukács 24,32

Előfordult-e veled, testvérem, hogy bibliaolvasás közben a betűk felizzottak a szemed előtt, s azt érezted, hogy az olvasott ige személy szerint szólít meg téged? A te sajátos élethelyzetedben – akár örömdben, akár bánatodban, akár kísértéseid között – világosságot gyűjt, útmutatást ad, bátorít. Nagy csodája ez Isten igéjének, nagy csodája ez a bibliaolvasásnak!

Előfordult-e veled a templomban, hogy prédikáció közben azt érezted, az elhangzó ige megragad, foglyul ejt, döntésre kényszerít? Eddig mehettek életedben a dolgok a maguk mentén, de mostantól kezdve mindennek meg kell változnia. Azt érezted, hogy ez egy olyan alkalom az életedben, amelyet soha nem felejtessz el. Nagy csodája, mind-egyre megismétlődő csodája ez Isten igéjének és az ighallgatásnak!

Isten az Ő igéje és Szentlelke által ilyen nagy változást tud elvégezni egy-egy ember életében, egy-egy nemzet életében. Ő azért cselekszik így, mert azt akarja, hogy életünk legyen és bővölködjünk.

Isten a világ kezdetétől fogva szólott az emberhez, az ő választottaihoz. Szólt Ádámmal és Évához, szólt Mózeshez, szólt a prófétákhoz, szólt a választott nép fiaikhoz. Az idők teljességében szólt Fia által, aztán pedig az apostolok és a hitvalló keresztyén emberek által. Mennyi rendkívüli dolog történt az által, hogy Isten szólt az emberhez!

Aztán adta az írott ígét, a Bibliát – az Ő- és Újszövetséget. Akik rendszeresen olvasák Isten írott ígétét, azok szintén megtapasztalják Isten ígétének újjáteremtő erejét.

Végül Isten adja a templomban hangzó ígét. Ahol az ő bűnbocsátó, szabadító, életet megújító igéje hangzik a szószékről, ott nemcsak az egyes életek, hanem egész gyülekezetek újulnak meg s lesznek Krisztus örvendező tanítványai ebben a mai világban.

Íme, Isten életet megújító, életet megszentelő ajándékként adja az Ő ígétét. Mint az „élet kenyere” adja az üdvösséges életre való tápláltság eledeleiként.

De nemcsak az Ő ígétét adja, hanem az Ő Szentlelkét is, hogy fülünk megnyíljon a hallásra, szemünk a látásra, gondolkodásunk az Isten gondolatai számára. Akit már egyszer így megragadott Isten, az aztán minden nap boldogan, vágyakozással mondja: „Szólj, Uram, mert hallja a Te szolgád!” (1Sám 3,9)

A bűneset következtében már nem értjük egyértelműen Isten szavát. Ádám és Éva a paradicsomkertben még valósággal „csevegett” Istennel, de a bűneset után már ők sem hallották úgy Isten szavát, mint korábban. „Értetlen szívük elsötétedett!” (Róm 1,21)

Azóta minden embernek ez a baja! Nekünk is! Hiába szól Isten, mert nem halljuk meg, nem halljuk ki szavából az életet megszépítő, a tiszta életre ösztönző, üdvösségre vezető irányítást.

Ismerünk olyan embert, aki elmondja, hogy életének egy adott pontján azt érezte, hogy maga Isten szólt hozzá. Vagy éber állapotában, vagy éppenséggel álmában. De egész biztos, hogy Isten szólt, s valami nagyon fontos, életbevágó dolgot mondott. De ez az ember így folytatta: nem tulajdonítottam neki jelentőséget. Pedig ma már látom, hogy milyen jó lett volna azt tenni, amit Isten mondott. Így azonban minden maradt a régi mederben. Semmi sem változott, semmi sem újult! Pál apostol ezt így foglalta össze: „Elménkre sötétség borult és elidegenedtünk az Istennek tetsző élettől.” (Ef 4,18) Sokan vannak, akiknek van Bibliájuk és olvassák belőle Isten ígétét. Eltűnődnek az olvasott dolgok felett. Azt mondogatják: milyen érdekes, milyen különös? Milyen jó lenne, ha Jézus úgy állna meg mellettünk, mint egykor egy-egy beteg mellett, egy-egy segítségre szoruló ember mellett! De mi ahelyett, hogy imádságban Krisztushoz fordulnánk és az Ő segítségét kérnénk, inkább behajtjuk a Könyvet, s visszatesszük a polcra. Sívárgó gondolatainkon túl azonban nem történik semmi. Ilyenszerűen okoskodunk: lehet, hogy akkor és ott ilyesmi megtörténhetett, de itt és most – ez képtelenség. Ma, 2010-ben? Ez lehetetlen! Pedig a tudatalattinkban még ott lappangó hitünk által tudjuk, hogy Istennél nincsen lehetetlen! De mi modern emberek akarunk lenni. Mi már nem szabhatjuk az életünket ilyen többezer éves szabályokhoz. Mit szólna a családjuk, a barátaink, a munkatársaink?!

Pedig Isten Igéje olyan, mint a háztartási gépekhez mellékelte használati utasítás. Azt már tapasztaltuk, ha a gyártó cég által leírt használati utasítás szerint üzemeltetünk egy ilyen készüléket, akkor annak sok éven át hasznát tudjuk venni. Ha azonban nem vesszük figyelembe a használati utasítást, akkor hamar tönkremegy a gép, és dobhatjuk a szemétre. A mi hibánkból! Láthatjuk, a Teremtő Isten így adja számunkra az Ő szabadí-

tó, életet megszépítő igéjét. De mi vagyunk azok, akik nem élünk vele! Ha pedig nem élünk vele – mi leszünk a károsultak. A mi életünk jut bajba, depresszióba, betegségbe, bűnbe, kárhozatba!

A templomban is hangzik hozzánk Isten igéje. Hangzik a Bibliából és hangzik a prédikációból. Azért hangzik, hogy mint a magvető munkája nyomán a jó termőföld, teremjünk mi is jó gyümölcsöket – harminc-, hatvan- és százannyit. Milyen jó lenne, ha minden templomba járó ember életében ez valósággá válna! Milyen jó lenne, ha így gondolkoznánk: meghallottam Isten hozzám szóló szavát, és íme, megcselekszem. Már ahogy kiléptem a templomból, ahogy beléptem az otthonomba, ahogy hétfőn találkoztam a főnökömmel, ahogy először szembementem az ellenséggel. Milyen hatalmas változás menne végbe az életünkben, családukbán, társadalmunkban. „Valaki hallja éntőlem e beszédeket és megcselekszi azokat – mondja Jézus a Hegyi Beszéd végén – hasonlítom azt a bölcs emberhez, aki kősziklára építette a házát!” De mi, sajnos, nem vagyunk bölcs emberek! Mi, sajnos, homokra építünk, s csodálkozunk, hogy minden olyan össze-vissza megy életünkben, családukbán, a társadalomban. Ahelyett, hogy jobbulna a világ, romlik, ahelyett, hogy fejlődne, inkább a válság pusztítja!

„Pusztulunk, veszünk, mint oldott kéve, széthull nemzetünk!” És vele együtt ez az egész világ! Mert nem lehet büntetlenül mellőzni Isten „használati utasítását”!

Testvéreim! Krisztus azért jött el ebbe a világba, hogy ezt a pusztulás felé rohanó emberiséget megmentse. Azért halt meg és támadott fel, hogy megváltson hitetlenségünkben és bűneinkben, és hogy új élettel ajándékozzon meg.

Azért jön közel az emmausi tanítványokhoz, és azért jön közel ma hozzánk, mert a közös úton velünk akar beszélgetni. Az, Aki feltámadott és él. Ő az, Aki adja Szentlelkét, hogy amikor halljuk szavát, amikor magyarázza az Írásokat, amikor felizzanak előttünk a Biblia betűi, amikor személyesen szólít meg a prédikációból hangzó üzeneten keresztül – akkor gerjedezzen a mi szívünk. Csak így érezhetjük meg, hogy itt nem emberi szó és nem emberi bölcsesség hitető beszéde hangzik, hanem maga a Szabadító Úr szólja a szabadításnak, bűnbocsánatnak, megváltásnak, a megszentelésnek az igéit.

Jellemző, hogy itt is Ő az, Aki előbb cselekszik. Ő az, Aki ezek mellé a megfutamodott tanítványok mellé szegődik. Ő beszélget velük. Ő nyitogatja értelmüket. S mennyire emberi, hogy amíg Jézus igéje és Szentlelke által ilyen kitaró szeretettel munkálkodik, ezek a reménytelen, megkeseredett szívű emberek nem hallják ki beszédéből az éltető szót, Isten megújító szavát! Csak utólag döbbennek rá, a kenyér megtörése után, és miután felismerték a Feltámadottat, hogy bizony már az úton „gerjedezett” valami a szívükben.

Jézus Szentlelke által mindig ezt a gerjedező ige-magot hinti az életünkbe, ha Ő szól, ha a Bibliát olvassuk, ha a templomban hallgatjuk a prédikációt! Kérjük Tőle imádságainkban folyamatosan, hogy Szentlelke által élesztse szívünket, hitünket, hogy az ige-mag a mi életünkben is forduljon termőre, s hozza meg a Mennyei Gazda által elvárt termést!

Akik elkezdenek így a feltámadott Krisztussal együtt járni, beszélgetni, azok egyre jobban értik a szavát. Az ilyenek hamar felfedezik, hogy a lábuk előtt mécses Isten igéje, s egyben ösvényük világossága (Zsolt 119,105). Szent tapasztalataik nyomán mind bátrabban és bátrabban mondják, hogy „Szólj Uram, mert hallja a Te szolgád!” Olyan biztonságosan haladnak előre, mintha Krisztus valóságosan kézen fogná őket és irányítaná lépteiket. Biztosan haladnak a biztos cél felé.

Akik már a feltámadott Krisztussal együtt járnak, azoknak az ige olvasása is lét-szükségletüké válik. Olyan lesz számukra a bibliaolvasás, mint a mindennapi kenyér.

Nem véletlen, hogy az egyik szép bibliaolvasó kalauzunknak a szerzők éppen ezt a címet adták: „Mindennapi kenyér” Az ige képes napról napra táplálni, erősíteni, vezetni, megtartani. Aki a bibliaolvasása rendjén ezt megtapasztalja, az többé nem tud lemondani erről.

Egy személyes emlékemet szeretném itt elmondani. A múlt század hetvenes éveiben Moldvában szolgáltam. Négy év alatt virágzó gyülekezeti életet sikerült teremteni ezen a hat megyére kiterjedő szórványgyülekezetben. A diktatúra természetesen nem örült ennek. Minden eszközzel el akartak távolítani onnan. Végül kelepcebe csaltak, elítéltek, s tízhónapos ítéletemet egy építőtelepen, munkahelyen letöltendő javító munkával kellett letöltenem. Mikor elkezdtem a büntetésem letöltését, a barátaim azt mondták, hogy ne búsuljak, mert rövidesen, a Román Kommunista Párt 60. születésnapja alkalmából nagy amnesztia-rendelet fog napvilágot látni, s akkor egy-kettőre megszabadulok ettől az áldatlan helyzettől. Ez az évforduló május kilencedikére esett, két hónappal az ítélet letöltésének elkezdése után. Ezen a napon az én napi bibliaolvasó kalauzomban ezt olvastam: Elég néked az én kegyelemem! (2Kor 12,9) Emlékszem, mintha egy villámütés ért volna, úgy érintett ez az ige. Ha addig vártam valami változást az emberek jóindulatától, akkor ettől a pillanattól kezdődően megértettem, hogy a kegyelem egyedül Istentől jön. Teljesen felszabadultam, s a hátralévő időt derűsen töltöttem. Elmondhatom, hogy azóta is ebből a kegyelemből élek! A bibliaolvasáson keresztül végezte el Isten bennem ezt a nem mindennapi munkáját! Bizonytal sokan vannak, akik bibliaolvasásuk alkalmával azt élték át, hogy Isten személyesen szólott hozzájuk az olvasott ígén keresztül. Az ilyen ígék történelemformáló nagy ígékké tudnak válni az ilyen emberek számára.

Akik már a feltámadott Krisztussal együtt járnak, azok számára fontosakká válnak az istentiszteletek, a bibliaórák, a vallásórák. Az ige-mag, az élet-mag hangzik ott, mert a Szentlélektől indítva szólnak Isten szent emberei (2Pt 1,19–21). Jó, ha a tarsolyunkban ott vannak az ilyen bátorító ígék: „Én vagyok a te őriződ”; „Én vagyok a te gyógyítód”; „Ne félj, mert én megsegítelek, igazságom jobbjával támogatlak”

Magyarpalatkai szolgálatom idején háborút, fogságot, politikai börtönöket megjárt híveink mondták el, hogy akiknek a tarsolyában volt ilyen lelki kenyér, ige-mag, azok kibírták a sok embertelenséget, mert volt az emlékezetükben olyan aranymondás, ami a nehéz helyzetekben eszükbe jusson. De akiknek nem volt, azok hamar feladták a küzdelmet és ott pusztultak el. Ezért becsüljük meg istentiszteleteinket, bibliaóráinkat, vallásóráinkat! Az ige-mag, az élet-mag hangzik ott. Jó, ha az ott hallott igeversekből, aranymondásokból megtanuljuk könyv nélkül is a fontosabbakat. Jó, ha így becsüljük meg a rádióban hangzó keresztyén műsorokat, az interneten megtalálható bibliaolvasó kalauzt, és az ehhez hasonló kiadványokat. Isten ezeken az eszközökön keresztül is a mi üdvösségünket akarja munkálni.

Kérjük a feltámadott Úr Jézus Krisztust, hogy Szentlelke által gerjessze a mi szívünket ezen az imahéten is, hogy örömmel hallgassuk az ígét, és örömmel teremjük a krisztusi élet jó gyümölcsseit! Ámen.

Hetedik nap

Dobri András

Kolozsvár-Külső

Tanúságtétel a bizalom és a reménység által

Alapige: Lukács 24,36–40

Amikor Jézus Krisztus mennybemenetele előtt elbúcsúzott tanítványaitól, küldetést, feladatot bízott rájuk. Legyenek az Ő tanúi életükkel és beszédükkel. Hirdessék Isten szabadító kegyelmét, mely őbenne lett igazán nyilvánvalóvá. Azonban az egyház történelme bebizonyította, hogy e szellemi magvetés mellett van egy félelmetes hatalom, akit a Biblia Sátánnak nevez, amely minden tanítványi jó szándék mellett elszórja a gonoszságnak, a gyanakvásnak áldatlan magjait. Ez az „áldatlan magvető” ott van a mi személyes életünkben, ott van az egyházban, ott van a gyülekezetekben, ott volt a tanítványok körében is. Mindezek meglátása mellett kérdezhetjük: nem hiábavaló bizonyoságtévő szolgálatunk? Nem, hiszen Jézus maga mondja övéiről: Ti tanúim vagytok! Ez a jézusi kijelentés, illetve az, hogy Jézus megbízik bennünk, kell megerősítsen abban, hogy érdemes vállalni küldetésünket és ilyen imaheteken vállaljuk, hogy együtt és egymásért imádkozunk. Alapigénk segítségével erősödjünk meg ebben a tudatban.

Alapigénk azzal kezdődik: Miközben ezekről beszélgettek. Miről és kik? A 13. verssel kezdődő történet elején két szomorú embert látunk, akik reménytelenül, magukba roskadva mentek Jeruzsálemből Emmausba. Újra és újra elmondták egymásnak, hogy a gonosz emberek mit műveltek a Názárettivel. Meghiúsultak álmaik, csalódtak reményeikben, csalódtak az emberekben, a Bibliában. Ezután találkoztak a feltámadott Krisztussal, aki előbb az Írásokat nyitogatta előttük, azután megnyitotta a szemüket. És azután ugyanaz a két ember, ugyanazon az úton fut vissza Jeruzsálembe. Szívük tele van örömmel, békességgel, másokkal is meg akarják osztani tapasztalatukat. Most már tudják, hogy Jézus áldozata győzelem volt, az élet erősebb a halálnál és az ember csak addig szomorú, amíg nem érti és nem hiszi az evangéliumot. És ezzel a felismert igazsággal a lelkükben, ragyogó arccal mondják el ezt azoknak a tanítványoknak, akik ugyan hallották az asszonyoktól a feltámadás tényét, de „üres fecsegésnek tartották ezt a beszédet” És miközben mondják, aközben ők is hallják. Sőt megelőzik őket. Elmondják, ha nem is elég meggyőzően, de elmondják, hogy Jézus feltámadt és megjelent Simonnak. És miközben egymás hitét erősítik, jelenik meg közöttük a feltámadt Krisztus. Mikor jelent meg Jézus? Amikor róla beszélgettek, amikor egymás hite által épültek. Sok ember hitetlenkedve fogadja nemcsak a feltámadás hírét, de egyáltalán Jézus létezését is. Nem gondoljátok-e, hogy nekünk is beszélnünk kellene róla másokkal? Osszuk meg ezt az örömet valakivel, valakikkel, ha mi már hitre jutottunk. És hiszem, hogy így nemcsak egymáshoz kerülhetünk közelebb, de Őhöz is. Mert ahol róla beszélgetnek, Ő jelen van.

A tanítványok körében megjelenő Jézus nemcsak az övéi tekintetét veszi igénybe, hogy jelezze, ott van valóságos testben, hanem a hallásukat is, amikor így köszönti őket: „Békesség nektek!” Ez nemcsak arra emlékeztet, hogy a feltámadt Jézus valóságos személy, aki szólni tud, akinek hozzánk való üzenete van, hanem arra is, hogy Jézus ezzel a köszöntéssel küldte el tanítványait az evangélium szolgálatára és ebbe belefoglalta egész evangéliumát. És ez Zakariás hálaadó énekével kezdődik, a karácsonyi angyalok dicséretével folytatódik, békességgel bocsátja el Jézus a bűnűkből és betegségekiből gyógyulókat, ezzel küldi ki tanítványait, újra megszólal a békesség hangja a

jeruzsálemi bevonulásánál, és különös nyomatékot kap a szenvedés történetében azzal, hogy ez Jeruzsálem számára a meglátogatás alkalmá, amikor felismerheti békéjének feltételeit. Magától értetődik, hogy ez magába foglalja az Istennel való békét és a lelki békét is, kiterjed az emberi közösségekre, az egész nép, sőt az egész föld békéjére is. A feltámadt Jézus köszöntése jelzi, hogy békéjét adja át tanítványainak, hogy tovább vigyék az emberek közé.

Mindezek ellenére azt olvassuk tovább: „Azok megrettentek, és félelmükben azt hitték, hogy valami szellemet látnak.” A mai ember azzal szokta hitetlenségét magyarázni: hiszem, ha látom. Ők látták, hallották szavait, mégis megrémültek. Miért? Mert az emberi elme számára a feltámadás felfoghatatlan. Mert más dolog a jó hírt örömmel hallgatni, és más dolog azt hittel valóságosan el is fogadni. Hitetlenségükben megidézett szellemnek vélték, ami egyébként korábban is előfordult, amikor például a tengeren járva közelített hozzájuk. Nincs ebben sajnos semmi meglepő. Ezt a félelmet és megdöbbenést a szokatlan dolgok idézik elő, amelyek sehogy sem illeszkednek bele az ember kialakult tapasztalati világába. A tanítványok is kevéssel előbb biztosra vették, hogy az Úr feltámadt, és erről, mint előttük jól ismert dologról, komolyan beszélgettek, most, amikor szemükkel látják őt, saját szemüknek nem tudnak hinni. Nem ez van sokszor velünk is? Meghallgatjuk a feltámadásról szóló igehirdetéseket, bizonyágtételeket, de amikor a halál felett diadalmaskodó Jézusról kellene szólnunk, másokat erősítetünk, kiderül, hogy nem tudjuk igazán elhinni. Pedig hányszor hangzott a szemtanúk bizonyágtétele, hogy Ő él, mert nékem is megjelent.

Jézus a tanítványok kételyeit, félelmét, megdöbbenését számon kéri, mint ahogy a miénket is. „Miért rémültetek meg, és miért támad kétség a szívetekben?” A számonkérő szó jogos. Eszünkben juttatja azokat a szavakat, amiket a még értetlenkedő, bánatos emmausi tanítványoknak mondott: „Ő, ti balgák! Milyen rest a szívetek arra, hogy mindazt elhiggyétek, amit megmondtak a próféták!” Mert aki nem hiszi a feltámadás örömhírét, az tulajdonképpen nem hiszi a prófétai beszédet, sem a teremtést, sem a testé létét. Annak a hit nem a remélt dolgokban való bizalom, és nem a nem látható dolgok létéről való meggyőződés.

A rendreutasító beszéd és a számonkérő szó után Jézus meggyőzni kívánja a mindenkor tanítványokat, a rá jellemző meggyőző erővel és szeretettel. Először a szemüket kívánja igénybe venni: „Nézzétek meg a kezemet és a lábamat!” Utána a felhívás erre szól: Tapintsatok! Érintsetek meg! Harmadszor már egy kételkedést nem tűrő, önmagáról szóló kijelentés hangzik el: Én vagyok! Én, aki, s itt folytathatnánk, aki elhívtalak, aki tanítottalak, akinek gyógyításainál tanúk voltatok, aki által az Atyát megismertétek, én, aki meghaltam és feltámadtam, amint megmondatott! És végül magyaráz nekik: élő személy vagyok, „mert a szellemnek nincs húsa és csontja, de amint látjátok, nekem van!” És végtelen szeretete jeleként „megmutatta nekik a kezét és a lábát”. A tanítványok meggyőződhetnek arról, hogy az élő, a halál felett diadalmaskodó Jézus Krisztus előtt állnak.

A kételkedő, de a róla való beszédben el nem fáradó tanítványoknak boldog felismerése lehetett, hogy a feltámadott Jézus nekik valóságosan megjelent. A feltámadás hogyanjára nincs válasza Istennek, de a tényről magáról hajlandó meggyőzni minket a mi Urunk, hogy ennek az örömhírnek legyünk mi is továbbadói. Azt a kérdést viszont hadd tegyem fel, hogy nem gondoljátok, testvéreim, hogy a meghallott jó hírnél tovább kellene jutnunk? Nem gondoljátok, hogy jobban kellene keresni azt a Krisztust, aki állítólag föltámadott és él? Egy kicsit utánakérdezni, hozzá imádkozni, vagy mint a tanítványok, még ugyan pislákoló hittel, de róla beszélgetni. Nem gondoljátok-e, hogy sokszor megindokolt félelmeinken és okoskodásainkon túl végre nekünk kellene róla

bizonyosságot tennünk? De eljutottunk-e a kételytől a bizonyosságig? Megpróbáltuk-e már komolyan venni azt, amit mond? Eljutottunk-e oda, hogy mindez nem reked el bennünk, hanem bizonyágtételként és az életünk megváltozása által is hirdetjük másoknak, hogy minél többen hallják meg. Mert miközben hangzik ez a bizonyágtétel, mindig megvan a lehetősége annak, hogy maga az élő Krisztus jelenik meg, szólít meg valakit. És ott lesz végképpen békesség, ott fognak az emberek egymásnak megbocsátani, ott szűnik meg majd az egymásra való ujjal mutogatás, ott lesz igazi diakónia, ott lesznek egymást szerető, tiszta lelkű családok, ott születnek majd olyan gyermekek, akik egy jobb világ letéteményesei lesznek. Ebben áldjon meg bennünket a mi Urunk! Ámen.

Nyolcadik nap

Szász Attila
Körtvélyfája

Tanúságtétel a vendégszeretetben

Alapige: Lukács 24,41–48

Évekkel ezelőtt Bécsben érdekes plakátra lettem figyelmes, mely nemcsak ötletességével tűnt ki a melléte elhelyezett sok más plakát közül, hanem mondanivalójával is megragadta az arra járók figyelmét. Közönséges konyhai mosogatókagylót ábrázolt, fölötte egy vízcappal, melyből víz folydogált. Alatta írott szöveg: *A Duna itt kezdődik!* Elgondolkoztam: Talán ötletesebben nem is lehetett volna a bennünket körülvevő környezet, a Duna vize tisztaságának fontosságát kihangsúlyozni, mint felkeltve a sok tízezer és százezer kicsiny vízcsep felelősségét. A plakátra tekintők szinte magukon érezték az intő mutatóujjat: A Duna veled kezdődik! Neked is tenned kell, hogy környezeted tiszta és élhető maradjon! Kicsiny vagy és erőd egyedül kevés, de a felelősség elől nem bújhatsz el, azt nem háríthatod másra.

A felelősséget érezte a Bethsabéval vétkező, öt királyi hatalmával magának eltulajdonító Dávid is, amikor Náthán próféta a szegény ember egyetlen juhocskáját elorzó gazdagról beszélt, így fejezve be tanítómeséjét: *Te vagy ez az ember!* És Dávid, a keleti kényúr, aki vágyaiban és kívánságaiban nem ismert lehetetlent, egyszerre szembetalálta magát Isten szolgájának vádlón feléje tartott mutatóujjával: *Te vagy ez az ember!*

Ma egy mutatóujj felénk irányul. Feléd és felém. Nem vádol, nem parancsol, és nem von felelősségre. Csupán felhívja a figyelmünket egy nagyon lényeges dologra. Arra, hogy hol a helyünk a vele való kapcsolatunkban, mi a magunk felelőssége abban a nagy műben, mely a golgotai kereszten teljesedett ki és a harmadnapon való feltámadással folytatódott. Jézus ma ezt mondja: *Ti vagytok erre a tanúk.*

Tanúi vagyunk tehát Jézusnak! Te és én és mi együtt mindnyájan. Mint tanúknak, mindannyiunknak meg van a magunk feladata és ugyanakkor a felelőssége. A feladatot Jézustól kapjuk. Felelősségünkkel előtte számolunk majd el.

Az egyetemes imahét igehirdetése estéről estére a Jézus melletti tanúságtételről szóltak az élet különböző helyzeteiben: beszélgetés közben, a szenvedésben, a Szentíráshoz való hűségben, a hit megvallásában, az élet ünneplése által, a bizalom és reménység által... Néhány kiragadott téma csupán az élet által nyújtott sok-sok más lehetősége közül.

Mai témánk: tanúságtétel a vendégszeretetben.

Először is tisztázzuk a tanú fogalmát. Tanú az olyan személy, aki vitás vagy peres ügyekben bizonyító erejű kijelentést tesz. A tanúvallomás lehet vádló és lehet felmentő. Mindkettőre van példa az ószövetségi törvényekben olvasható jogi eljárásokban. A tanúk természetesen csak az igazat mondhatták, senki sem befolyásolhatta őket és semmit sem hallgathattak el. A hamis tanúvallomást az Ószövetség szigorúan büntette. A tanúk felelősségét mutatja az a tény, hogy megkövezés esetén az első követ őket vetették az elítéltre. Az Újszövetség a tanú jogi fogalmát átveszi ugyan az Ószövetségtől, de kitágítja annak jelentését, amikor magába foglalja a Krisztus melletti vértanúságot is. Ilyen értelemben lesznek Krisztus tanítványai a Jézus Krisztusban megjelent üdvösség szem- és fültanúi.

Hogyan lehetünk Jézus Krisztus tanúi a vendégszeretemben? Ezt a kérdést próbáljuk megválaszolni a mára előírt ige alapján.

Szóljunk először néhány szót a vendégszeretetről, erről a szép és dicséretes emberi magatartásformáról, mely a régi nomád társadalmakban, de még később is, amikor mai értelemben vett szálloda, vendégház nem létezett, szent kötelesség volt. A vendég, aki megszokott, számára biztonságot nyújtó környezetét elhagyta, az idegen környezetben, idegen emberek között védtelenné vált. Élelmet és főként vizet nem tudott eleget magával vinni, ami őt nagyon sebezhetővé, létét bizonytalanná tette. A vendég befogadása, védelme éppen ezért erkölcsi kötelesség volt. Sodomára és a benjáminiakra rossz fényt vet az, hogy a vándorokat nem fogadják be és azt mindkét esetben a köztük lévő jövevény teszi meg. (1Móz 19,1–3; Bír 19,15 sk.) A betérő vendégnek először vizet adtak, hogy megmossa lábait, vagy pedig ezt a háziak tették meg neki. Ezután asztalhoz ültették és a családban a megszokottnál gazdagabb étkezés következett a házigazda anyagi lehetősége szerint. Ellátták a vendég állatait és kíséretét is. Így volt vendég Illés próféta a sareptai özvegyasszonynál. Mivel Jézusnak nem volt állandó szálláshelye, útjain mindig a vendégszeretetre volt utalva, akár csak később az apostolok is. Az újszövetségi apostoli levelek ószövetségi példákra hivatkozva nyomatékosan ajánlják a vendégszeretetet, melyet Isten szolgálóinak gyakorolniuk kell.

Ígénkben Jézus tanítványainak vendégszeretétét igényli, amikor ezt kérdezi tőlük: *Van-e itt valami emivalótok?* Érdekes Jézust a kérő, a kiszolgáltatót, a másokra utalt szerepében látni. Megszoktuk, hogy ő környezetének mindig ad, egészen önmaga feláldozásáig. Egészséget adott sok-sok betegnek, amikor bejárta egész Galileát, tanított a zsinagógákban és hirdette a mennyek országának evangéliumát. A Hegyi Beszéd boldogmondásaiban egy olyan erkölcsi értékrendet ad az övéinek, mely az ő követésének, a mindenkorai keresztyén életnek velejárója kell legyen. Követői életének célt és értelmet ad, amikor a föld sójának, a világ világosságának, hegyen épült városnak nevezi őket. A naini ifjúnak életet, anyjának a gyermekét újból visszanyerő édesanya örömét, a vaknak a szeme világát, az 5000 embernek kenyeret, a 38 éve betegnek az erejét, egészségét adja vissza, és folytathatnánk a sort azzal az imádsággal, melyet mindannyiunknak adott és amely így kezdődik: Mi Atyánk...

Bizonyára hosszan tudnád sorolni mindazt, amit életed folyamán Jézus neked adott! Talán erőt egy nehéz helyzetben, amikor különösen súlyos volt a kereszted. Vagy vizsgáztatást, amikor egyedül maradtál segítség és támasz nélkül. Vagy célt adott életednek egy olyan pillanatban, amikor minden összeomlott körülötted, benned. Talán eligazítást kaptál egy olyan helyzetben, amikor nem voltál ura önmagadnak, amikor életed dolgai végérvényesen összekuszálódtak és te nem láttál megoldást. És adta bizonyára nagyon sokszor a vele való istentiszteleti és úrvacsorai együttlét örömét, az imádságban való reá hivatkozás lehetőségét. De adta mindannyiunk számára a golgotai kereszten

önmagát, ezzel is igazolva szavainak igazságát: Nincs senkiben nagyobb szeretet annál, mintha valaki életét adja barátaiért. (Jn 15,13)

Az önmagából másoknak mindig csak adó, másokat mindig gazdagító, önmagát folyton megszegényítő, a kereszten feláldozó Jézus most kezét kinyújtva kér: *Van-e itt valami ennivalótok?*

Kér a tanítványoktól és kér e mai napon tőlünk. Milyen egyszerű, prózai kérdés! És mégis mennyire életbevágó!

Jézus ma is kérdez és kér. Kér Afrika háború sújtotta övezeteinek csonttá aszott gyermekeiben, asszonyaiban és öregjeiben, akik számára egy darab kenyér az életet jelenti. De sokszor az is már későn érkezik. Jézus kér nagyvárosok rongyokba öltözött hajléktalanjai, önhibájukból vagy önhibájukon kívül a társadalom peremére csúszott sokaknak ajkán, akik mindig a téli hideg első áldozatai, akiket jól öltözött, jól táplált embertársak, mi magunk, oly sokszor nagy ívben elkerülünk, vagy akiknek kelletlenül aprópénzt vetünk oda, hogy őket magunkról mihamarabb lerázzuk. Jézus kéri a világ eladósodott népeinek ajkán a holnap biztonságát, az emberhez méltó életet. Jézus kérése e mai, a javakat oly igazságtalanul elosztó világunkban hangzik el, melyben bolygónk népességének mindössze 1%-a birtokolja az összes javak 40%-át, melyben naponta 30 000 gyermek pusztul el a kimondhatatlan szegénység miatt és olyan betegségekben, melyek normális életfeltételek mellett gyógyíthatók lennének. Jézus az igazi, egyedül benne megtalálható szabadságot kéri mindannyiunknak, akik különben oly boldogok vagyunk az e földön meglelt annyira törekeny szabadságunkkal, és nem gondolunk arra, mennyire igaz Goethe mondása: *Senki sem lehet jobban rabszolga, mint akivel elhitetik, hogy szabad.* Jézus kér, és a másokért felelősséget hordozó ember érzi: adnia kell. De hogyan?

Erre maga Jézus tanít meg bennünket a Máté evangéliumának 25. fejezetében, az utolsó ítéletről szóló tanításában, amely az Emberfia dicsőségben való visszajöveteléről szól, aki elválasztja a népeket egymástól, amint a pásztor elválasztja a juhokat a kecskéktől. A juhoknak az ő országát ígéri, mert: *éheztem, és ennem adtatok, szomjaztam, és innom adtatok, jövevény voltam, és befogadtatok, mezítelen voltam, és felruháztatok, beteg voltam, és meglátogattatok, börtönben voltam, és eljöttetek hozzám.* (Mt 25,35–36) Csodálkozó kérdésükre: *Mikor tettük ezt? – ő így válaszol: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.* (Mt 25,40)

Jézust a magunk környezetében kell keresnünk tehát, azokban a „legkisebb” atyafiakban, akik körülvesznek bennünket, akikkel naponta kapcsolatba kerülünk: úton, munkahelyen, vasúti váróteremben, kórházi előszobában. Akiket futólag köszöntünk, vagy ismerősként, barátként velük szót váltunk, vagy akik mellett idegenként, ismeretlenként elrohanunk. Jézus az utolsó ítéletről szóló tanításában keresztyén életünk lényegét fogalmazza meg: az semmiképpen sem egy elvont, az élet valóságától elrugaskodott idea, hanem az élet mindennapjaiban testet öltő valóság. Jézus ebben a hétköznapi élet valóságában keresendő és csakis ebben megtalálható: a mai világ éhezőiben és mezítelenjeiben, betegség miatt szenvedőiben és börtönök foglyaiban, az idegenként megtűrtekben és saját otthonaikban szabadságuktól megfosztottakban. Jézus ma így van jelen közöttünk.

Ha őt valóban szolgálni akarod, ha hitedet le akarod szállítani a hétköznapi élet tala-jára, ha keresztyénséged több akar lenni az Isten Igéjében a vasárnapi istentiszteleteken való elvont, cselekedetek nélküli gyönyörködésnél, embertársaidban Jézust kell keresned és meglátnod. Így lehetsz ma is Jézus lábait illatos kenettel megkenő asszony, aki-nek nevét nem jegyzi fel ugyan a Szentírás, de Jézust szolgáló példamutató tettét annál

inkább. Így lehetsz Jézust halálában szolgáló, őt saját sírjában eltemető Arimáthiai József. Így lehetsz Jézus kereszttjét a Golgota felé vezető úton hordozó Czirénei Simon.

Tudsz-e Jézust kereső és embertársaidban Jézust látó szemmel élni és járni? Bizonyos, hogy nem könnyű ez! Talán a barátban, a téged szerető, veled jót tevő emberekben még felfedezed Jézust, de az ellenségben, a hozzád közömbösben, a téged folytonosan kéréssel zaklatóban már sokkal nehezebben. Emberi természeted, értelmed tiltakozik. Pedig a tanítás világos: „amikor megtettétek ezeket akárcsak eggyel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg”

Mai témánk a Jézusról szóló tanúságtétel. Íme, a cselekedetekben való Jézusról szóló tanúságtétel lehetősége: megtalálni a magad életében, a magad környezetében Jézus kicsinyeit, azaz azokat az embertársakat, akiknek épp rád van szüksége. Jézust kell látnod azokban a tekintetekben, melyekkel naponta szembetalálkozol, melyek oly sokat elárulnak a lélek mélyén zajló lelki folyamatokról, melyek néha örülnek, máskor kérnek, könnyörögnek vagy épp a fájdalom könnyeit hullatják. Bennük lehet Jézust naponta szolgálni és bennük lehet őt naponta arcul ütni.

Jézus a maga szenvedéséről, feltámadásáról szóló bizonyágtételt várja tanítványaitól, valamint az ő nevében a megtérés, a bűnbocsánat hirdetését. Ti vagytok erre a tanúk, mondja tanítványainak, akik valóban szemükkel látták az ő cselekedeteit, csodáit, fülükkel hallották tanítását. A parancs értelmében pedig erről beszélniük kellett, hogy általuk mások is lássanak és halljanak.

Ez a mindenkorai egyház küldetése, ugyanakkor minden keresztyén ember küldetése is e világban. A szem- és fültanú megtapasztalásával hirdetni Krisztusban egy, e világtól különböző gondolkodást és életformát, mely a másik emberben nem ellenséget, hanem testvért akar látni, mely a másik embert nem eltaszítja, hanem a Krisztusban megismert és tőle kapott szeretettel magához öleli. Hirdetni azt az életformát, melyet oly sokan lekicsinyelnek, megmosolyognak, idejét múltnak tekintenek, de amely naponta akár szembe is megy ezzel a világgal, ha az élet épp a Jézusról szóló tanúságtétel igényli. Igen, arról a krisztusi magatartásról és életformáról kell tanúságot tenni, amelyet naponta áthat a szeretet és a szeretet által indított jócselekedet, és amelynek állandó velejárója az embertársal szembeni felelősségvállalás. Ahhoz viszont, hogy tanúságtételeid hiteles legyen, valóban a fül- és szemtanú megtapasztalásaira van szükséged. Az ApCsel 2 tanúsága szerint a jeruzsálemi templom kapujában a sántát meggyógyító Péter és János apostolokat a nagytanács elé állították, hogy számon kérjék tettüket. Megparancsolták, hogy ne beszéljenek, és ne tanítsanak Jézus nevében. Ők, a Jézus parancsához hű tanúkként így válaszoltak: „... nem tehetjük, hogy ne mondjuk el azt, amit láttunk és hallottunk.” Semmi egyebet nem tesznek és nem mondanak tehát, csupán azt, amit láttak és hallottak. Azt viszont teszik és mondják. Jézustól kapták a parancsot hozzá. És ők tudják: sokkal inkább neki kell engedelmeskedniük, mint az embereknek.

Az egyháznak, de minden keresztyénnek a Szentlélektől kapott bátorsággal kell szólni és a körülöttünk élő kicsinyekben Jézust naponta szolgálni és befogadni, mint akik ismerik az Igét és meggyőződtek annak igazságáról: „Aki titeket befogad, az engem fogad be, és aki engem fogad be, az azt fogadja be, aki elküldött engem.” (Mt 10,40)

A Duna itt kezdődik, hirdeti a környezet tisztaságára figyelmeztető plakát.

A keresztyén élet itt kezdődik, hirdeti szerte a világon, így nekünk is a mai ige: a Jézusról szóló, az életben alkalmas és alkalmatlan helyzetekben való tanúságtételeknél, az ő befogadásánál.

Jézus ujjá most feléd mutat, ma a te felelősségedet hangsúlyozza.

Ma neked mondja: Te vagy az én tanúm! Ámen.

A Genezáret partján

Gyökössy Endre

A tanítvány jutalma*

Az utolsó bizony-mondáshoz érkeztünk János evangéliumában, ezért is kívánczok ide, mintegy lezárásként a cím: *A tanítvány jutalma*. Nem lényegtelen téma! Igehirdetői szolgálatom során sokszor láttam – különösen fiatalok arcán – a kérdést, sőt, olykor ki is mondták: Mire jó az nekem, ha Krisztust követem? Mi hasznom belőle? – Olyan világban, ahol számon kell tartanunk időnket, pénzünket, energiánkat, szívünket, természet, hogy felvetődik a kérdés: Mi hasznom ebből? – Nem kell szégyellnünk ezt.

Így szólt Jézus Simon Péterhez:

– Simon, Jóna fia, jobban szeretsz-e engem, mint ezek?

Ő pedig így felelt:

– Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged!

Jézus ezt mondta neki:

– Legeltesd az én bárányaimat!

Másodszor is megszólította:

– Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem? Ő ismét így válaszolt:

– Igen, Uram, te tudod, hogy szeretlek téged.

Jézus erre ezt mondta neki:

– Őrizd az én juhaimat!

Harmadszor is szólt hozzá:

– Simon, Jóna fia, szeretsz-e engem?

Péter elszomorodott, hogy harmadszor is megkérdezte tőle: szeretsz-e engem? Ezért ezt mondta neki:

– Uram, te mindent tudsz; te tudod, hogy szeretlek téged.

Jézus ezt mondta neki:

– Legeltesd az én juhaimat! Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarsz. – Ezt azért mondta, hogy jelezze: milyen halállal dicsőíti meg majd Istent. Miután ezt mondta, így szólt hozzá:

– Kövess engem!

Péter ekkor megfordult, és látta, hogy követi az a tanítvány, akit Jézus szeretett, aki a vacsorán ráhajolt a keblére, és megkérdezte: Uram, ki az, aki elárul téged? – Őt látta tehát Péter, és megkérdezte Jézustól:

– Uram, hát vele mi lesz?

Jézus pedig így szólt hozzá:

– Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád? Te kövess engem! (Jn 21,15–22)

A tanítvány jutalma! Erről van itt szó. Figyeljük meg, hogy Jézus, miután „megyóntatja” és feloldozza Pétert, és rábízta a legnagyobb szolgálatot, hogy szikla legyen az egyházban – azt is megmondja, mi lesz érte a fizetség! Jézus, feltámadása után, a legáldottabb, legmegrendítőbb pillanatban nemcsak a megbízatásáról beszél Simon Péternek, hanem arról is, hogy mit kap érte. Péter nem kérdi, Jézus mégis megmondja.

* Gyökössy Endre *Bizony, bizony mondom néktek...* (részlet)

Két mondatban lehet összefoglalni, amit Jézus Péterrel közöl.

Az első: *Nincs kivétel!*

A másik: *Van kivétel!*

Tehát: Nincs kivétel, Péter, éppen úgy meg fogsz öregedni, mint az, aki nem tanítvány. Lehetsz beteg, bármi megtörténhet veled, ami megtörténik azokkal, akik nem az én tanítványaim. – Különös, hogy kétezer év után mi, tanítványok vagy inkább tanítványinasok, tanítványságot próbálók igényelnénk, hogy Isten kivételezettjei legyünk. Nem vagyunk azok! A tanítványság nem élet- vagy betegségbiztosítás, nem is takarékpénztár! Egyáltalában nem vagyunk kivételezettek. Éppúgy megöregszünk, mint bárki más. Ez az Ige első jelentése. *Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat, és oda mentél, ahova akartál – ott halásztál, ahol akartál, azt tetted és úgy, ahogy akartad –; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod.* – Megöregszel majd, ahogy mindenki, éppúgy rád kell majd segíteni a köpenyedet, mint bármelyik szegény, elesett örege, éppúgy kell a hívő embernek, a tanítványnak is megöregednie, mint a nem tanítványnak! Nincs kivétel!

Amikor ezt megértettem, egy kedves, idős professzorom jutott eszembe. Nagy ember volt, valamikor híres államtitkárként és püspök-helyettesként is tevékenykedett. Amellett öreg korában lelkileg egészen megújult, még inkább Isten gyermeke lett. Sokan tértek meg az ő hatására. – Halála előtti nap láttam a kórházban elesetten, elhomályosuló szemmel, haldokolva, lefogyva. Nincs kivétel, és Jézus ezt nem is ígérte!

A másik tétel viszont ez: *Van kivétel!* Jézus tisztázza, a tanítványság jutalma nem az, amit sokan szeretnének, hogy ők védve legyenek a vírusoktól, a bacilusoktól, a lábtöréstől, a ráktól, a korai haláltól és így tovább. De halljuk még egyszer: *Bizony, bizony, mondom néked: amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat; és oda mentél, ahova akartál; de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz, ahova nem akarod.* – Mert ugyanennek az igének egy másik jelentése is van. A görögben a *kinyújtod a kezedet* kifejezés olyan szóval szerepel, amelyet akkor használtak, amikor valakit elfogtak és odanyújtotta a kezét, hogy megbilincseljék. Úgy is érthetjük ezt tehát: „kinyújtod a kezedet, hogy felöltöztessenek” – ahogy először értelmeztük –, és úgy is, hogy „odanyújtod a kezed a bilincsnek” A kifejezés mind a kettőt jelenti.

Péter akkor még nem is sejtí, hová viszik majd így, bilincsbe verve, de János, aki több mint kilencven évesen írja evangéliumát, már visszatekint, ő már tudja, hogy ez mit jelentett. Ott volt ennél a beszélgetésnél, és szinte zárójelben jegyzi meg: *Ezt azért mondta, hogy jelezze: milyen halállal dicsőíti meg majd Istent.* – Simon Péter úgy halt meg, hogy keresztre feszítették. A keresztre feszítetteknek önként ki kellett nyújtaniuk a kezüket, hogy ráköttözzék vagy felszegezzék a keresztre. A régi egyházi hagyomány szerint Péternek az volt a kérése, ne úgy kössék fel a keresztre, mint Jézust, az ő Urát, mert ő erre nem méltó, s ezért a római pribékek fejfelé kötötték fel.

Ez a jutalom? Simon Péternek ez. Jánosnak más. Jézus megmondja előre, kertelessé nélkül. *Elküldelek titeket, mint bárányokat a farkasok közé.* (Lk 10,3) – Nem csapta be a tanítványokat. Sőt, azt is mondotta: *Ha valaki énutánam akar jönni, tagadja meg magát, vegye fel naponként a keresztjét, és kövessen engem.* (Lk 9,23) Egy napon azonban nem Péter vette fel keresztjét, hanem a kereszt vette fel őt. A régi legenda szerint, amelyből Henryk Sienkiewicz regényt írt, Péter, halála közeledtét érezve, a nagy üldözés alatt elindult kifelé Rómából. Éppen azon volt, hogy elmeneküljön keresztjétől, amikor egyszerre csak – látomásban – szembejött vele Jézus. Riadtan kérdezte tőle:

– *Quo vadis, Domine?* Hová még, Uram?

Jézus azt felelte:

– Meghalni újra, helyetted!

Eltűnt a látomás, Péter pedig visszafordult, és elindult a kereszt felé, valahogy úgy, ahogy egyszer Jézus, amikor tudta, hogy árulója már közeledik, és így szólt tanítványaihoz: *Keljetek fel, menjünk el innen* (Jn 14,31) – és elébe ment keresztjének.

Jézus ígéréteiben azonban ennél több is rejlik. *Más övez fel téged* – felöltöztettek majd, nemcsak bilincsekbe, hanem olyasmibe, amiben csak a tanítványoknak van része. Néhány hét múlva a Szentlélekbe öltözteti fel Pétert – és az ingatag nádszál ott áll a nagytemplom lépcsőjén, és prédikál. Hirdeti az Igét, és háromezren térnek meg! Néhány nap múlva azt tudja mondani az Ékes kapu koldusának: *Kelj fel, és járj!* (ApCsel 3,6) – A koldus pedig felkel és jár! Ez is velejár a tanítványsággal. Azután az is, hogy azt mondja majd Anániásnak és Szafirának: *Vétkeztetek!* – és azok holtan esnek össze (vö. ApCsel 5,1–5). A halott Tábita Péter szavára felébred (vö. ApCsel 9,40); amikor a császár börtönében raboskodik, megrendülnek a falak, és angyal vezet ki fogságából (vö. ApCsel 12,6–10). Mindez benne van abban az ígéletben. Jézus vezetőt és vigasztalót is ígér tanítványainak. *Elküldöm hozzátok a Pártfogót* (vö. Jn 16,7) – a Vigasztalót, a Parakléoszt. Magát Pétert oly hathatósan vigasztalja, hogy leveleiben már ő vigasztalja majd az arra szorulókat (vö. 1Pt 4,12–19).

Jézus tehát nem ígéri Péternek, hogy kivételesen fog megöregedni, vagy biztonságban lesz minden bajtól, de azt igen, hogy felöltözteti vigasztaló erejével, Szentlélkével.

Nincs kivétel! Van kivétel! Ami a tetet illeti, arra nézve nincs kivétel a tanítvány számára – *lelki ajándékokra*, a Szentlélekre, az örök életre nézve viszont *van kivétel!* Ezekben kitüntetetten részesül.

Jézus nemcsak feladatot ad Péternek: Legeltesd bárányaimat! – hanem azt is mondja: Kivételt nem teszek veled, fiam, de a legáldottabb kivételezettek között leszel, mert Lelkemet adom beléd, megvigasztallak, amikor vigasztalásra szorulsz, és hogyha a kereszt kínjait kell elszenvedned, akkor is ott leszek veled! – Ehhez egy figyelmeztetést fűz még hozzá Jézus: *Kövess engem!* – Semmi más utasítást nem ad neki. Ez az egyetlen dolgunk, míg meg nem áll a szívünk: *Kövess engem!*

Kövessük Öt, de mit jelent ez a gyakorlatban? Azt hiszem, naponként meg kell érdeklődnünk Tőle: Uram, Te is ezt tennéd, amire most készülök? Uram, Te megírnád ezt a levelet? Elmennél oda, ahová most megyek? Mit akarsz, hogy cselekedjem? Konkrétan kérdezzünk Jézust, beszéljük meg Vele ügyeinket! Aki csak háromszor elolvasta az evangéliumokat, merem állítani, mindig tudni fogja a választ: menne-e Jézus, tenné-e Jézus, ott volna-e Jézus, megírná-e Jézus...

Végül ne feledkezzünk meg arról az epizódról sem, amikor Péter Jánosról kérdezősködik: *Péter ekkor megfordult, és látta, hogy követi az a tanítvány, akit Jézus szeretett, aki a vacsorán ráhajolt a keblére, és megkérdezte: Uram, ki az, aki elárul téged?* – János ilyen aranyosan írja körül saját magát. Azt is írhatta volna, hogy: „én”, de nem akarja magát előtérbe állítani.

Őt látta tehát Péter, és megkérdezte Jézustól: Uram, hát velem mi lesz? – Jézus pedig így szólt hozzá: Ha akarom, hogy ő megmaradjon, amíg eljövök, mit tartozik rád? Te kövess engem! – Kihalljuk Jézus szavából az ingerültséget, bár az új bibliafordítás enyhíti a szöveget, mert a görögben ez van: Mi közöd hozzá? Jézus nagyon határozott: A te dolgod, hogy kövess engem! Hogy Jánosnak milyen utat szabok, az az én dolgom, ő majd azon fog haladni. Te ne Jánosra nézz, hanem énrám!

A legmagasabb rendű és legszentebb út életünk során elvezet bennünket egy pontra, amely már-már önzésnek látszik, és mégsem az, hanem az abszolút egyenes út velejárója! Csak Rá kell néznünk, Őt követnünk, s már az sem okoz problémát nekünk, hogy azzal a másikkal mi lesz. Csak Őrá kell tekintettel lennünk, mert ezzel teljesítjük a magunk hivatását, annak a másiknak a hivatásába pedig nincs beleszólásunk.

Ha csak ezt az egy útmutatást komolyan vennénk tanítványi életünkben, hogy ne a másik tanítványra nézzünk, nagy hasznunkra válna. Hányszor rágódunk jelentéktelen dolgokon, csak mert összehasonlítgatjuk magunkat másokkal! Pál is beszél erről, ő így fogalmazza meg: *Mindenki a saját tetteit vizsgálja meg, és akkor csakis a maga tetteivel dicsekedhet, és nem a máséval.* (Gal 6,4)

Összefoglalva tehát ez a tanítvány jutalma:

- úgy öregszünk, mint mindenki más;
- olyan vezetés alatt lehetünk, mint senki más;
- végül olyan egyszerű ez az út, mint semmi más – csak Őrá kell néznünk és hallgatnunk!

Köszönjük meg ezt a nagy és egyszerű utat, amelyre meghívást kaptunk!

Az ajándék

5Móz 8,3; Mt 4,4

A nagy német költő, Rainer Maria Rilke hosszabb időn át Párizsban élt. Sokat sétált a városban. Az egyik utcasarkon öreg koldusasszony üldögélt. A járókelők pár fillért ejtettek kérges, kéregető kezébe. Az asszony mozdulatlanul, földre szegezett tekintettel, minden életjel nélkül fogadta az alamizsnát.

Rilkét sétáira gyakran elkísérte egy ismerőse. A fiatalasszony maga is szokott adni néhány fillért a koldusasszonynak. Csodálkozott, hogy a költő, akit nem csak verseiből ismert melegszívű embernek, sohasem ad semmit. Nem értette, hogyan lehet egy ilyen egyszerű ember ennyire közömbös.

Rilke észrevette, hogy mi foglalkoztatja kísérijét, és megjegyezte:

– A szívének kellene adnunk valamit, nem a kezének. Néhány nappal később Rilke egy illatozó fehér rózsával indult szokásos sétájukra. Amikor a koldusasszonyhoz értek, megállt, lehajolt, és a szikkadt kezekbe fektette a gyönyörű virágot.

Váratlan dolog történt: az öreg, mióta ismerték, most emelte először rájuk pillantását, majd nagy erőfeszítéssel felállt, megragadta az idegen kezét, időtől barázdált arcához szorította, és a rózsát magához szorítva elment.

Napok teltek el. Aztán egy teljes hét. Az utcasarkon üres maradt a koldusasszony helye. Rilke útítársnője aggódott, hogy az öreg koldusasszony talán már nem is él. A hetedik napon újra ott tilt az öregasszony. Kérges, kéregető kezébe a járókelők egy-egy pénzdarabot ejtettek. Az asszony mozdulatlanul, földre szegezett tekintettel minden életjel nélkül fogadta az alamizsnát.

– De hát miből élt egész idő alatt, ha nem járt ide koldulni? – tört fel a kérdés a fiatalasszonyból.

Rilke, alig hallhatóan, fejével bólogatva, mintegy önmagának válaszolt:

– A rózsából, igen, a rózsából.

J. Bill nyomán

Alkalmi prédikációk

Bibliaóra

Móra László Tibor

Kajántó

A szó a Szentírásban

(a sorozat terve)

Sorszám	Cím	Textus
1.	A megszólító Isten	2Móz 3
2.	A válaszoló ember	1Sám 3,1–10
3.	A beszélő ember	Jak 3,1–12
4.	Az önkontroll a beszédben	Ef 4,29–32
5.	Az igaz beszéd	Mt 5,33–37
6.	A tanító beszéd	Zsolt 51,12–15
7.	A számadó beszéd	Róm 14,10–13
8.	Az imádság	Mt 6,5–8
9.	A köszönő imádság	1Sám 2,1–10
10.	A bűnbánó imádság	Zsolt 32,1–7
11.	A kérő imádság	Jn 17,9–17
12.	A válaszoló Isten	Mt 7,7–11

A megszólító Isten

Alapige 2Mózes 3,1–10

Napjainkban nagyon nagy hangsúlyt fektetnek a kommunikációra. Sok helyen oktatják is a kommunikációs technikákat. Nemcsak a beszédet, beszédmodort, stílust, hangsúlyozást, hanem a nem verbális kommunikációt is. A test apró kis rezdüléseit, mozgásait, a gesztusokat, mimikát és azok kihangsúlyozását vagy kontrollját, amelyekkel az ember aláhúzhatja, nyomatékosíthatja vagy éppen elárulhatja, hogy mit gondol, mit érez. Mindezt azért, hogy ne lehessen észrevenni, hogy az, aki szól, igazat mond vagy nem, illetve, hogy beszéde meggyőzőbb legyen.

A kommunikáció fontos az életünkben. Mindazt, amit érzünk, amit gondolunk, ami ott van valahol belül a szívünk mélyén, általa tudjuk a környezetünk tudtára adni. Népiesen szólva szavakba öntjük gondolatainkat. Azt is el lehet mondani, hogy lehet tanítani azt, hogy hogyan ellenőrizzük gesztusainkat. De kommunikáció szavak nélkül nincs. Bizonyos dolgokat el lehet mutatni jelekkel vagy gesztusokkal, tudtára lehet adni a másik embernek, hogy mit akarunk, de legtisztábban és félre nem érthetően szavakkal tudjuk kifejezni magunkat. Ezért kellene a szavak. Meg kell tanuljuk őket, de meg kell tanuljuk kontrollálni is őket. Az elkövetkező bibliaórai sorozatban a szóról fogunk beszélni. Arról, hogy a Szentírás szerint hogy kell és mit kell mondani, illetve hogy lehet és mit lehet mondani. Mi az, ami a szó és a beszéd folyamodványa.

Az isteni szó. Nekünk, keresztyéneknek, ez az alap. Ehhez kell viszonyítanunk mindent. Innen kell elindulnunk, és ide kell visszaérnünk. Isten szavához, amelyik teremt, elhív, utat mutat. Élő igeként szerves részévé válik az életünknek. Csak fülünk kell le-

gyen, hogy meghalljuk, és szívünk, hogy befogadjuk. Miért ez a legfontosabb? Mert a világban a szó volt a legelső. Az, ami a teremtéskor elhangzott, hogy legyen, és lett. Ez az isteni kijelentés, amely nyomán létrejött ez az egész világ. A isteni szó által, amely több, másabb, mint a mi emberi beszédünk.

A ma hallott történet a megszólító Istenről szól. Mit mond nekünk ez az ige? A történet ismerős, hisz bizonyára mindannyian már vallásórán megtanultuk azt. Mózes, miután elmenekült Egyiptomból a fáraó bosszúja elől, és eljut Midián földjére, feleségül veszi midián papjának lányát, őrzi apósa juhait, és így legeltetve a nyáját, eljut a Hóreb hegyhez, ahol látja a csodát, hallja a hangot. Találkozik Istennel. Ott van az égő, de el nem hamvadó bokor, ami magához vonzza. Tudja, hogy ott valami van, ami nem megszokott. Nem hétköznapi. Valami különleges esemény. Ezért is megy oda, és ott hallja a megszólítást, ami őt hívja el, számára tűz ki feladatot.

Itt álljunk meg egy pillanatra. Mi ez az isteni szó, ami itt a történetben elhangzik? Először is Isten nevéen szólítja Mózeset. Az isteni szó, amely hozzánk szól, mindig megszólító. Mindig személyes. Nekem vagy neked szól személyesen, úgy, ahogy Mózesnek is. Ez azt jelenti, hogy Isten mindig ismeri azt, akit megszólít. Ismeri Mózeset, de ismer minket is. Mert mi is halljuk, amit ő üzen nekünk alkalomról alkalomra, és ez a kijelentés el kell hogy indítson valamit bennünk. Egy folyamatot. El lehet mondani a történet alapján azt is, hogy nem akárhova kerül Mózes, vagy kerülünk mi, mikor a kijelentés elhangzik, hanem szent helyre. Az Úr szavának és rajta keresztül magának az Úrnak a jelenléte megszenteli azt a helyet, ahol vagyunk, ahol vele találkozunk. Legyen az templom vagy a „belső szoba” Itt pedig az ember bekerül Isten vonzáskörébe, abba a mély kapcsolatba és ismeretbe, amely csak akkor létezik, ha valaki igazán ismeri a másikat, ha ténylegesen egy hullámhosszon vannak.

Az ember tehát az Úr vonzáskörébe kerül. Aki pedig ott van, ismerheti Istent, mert bemutatkozik neki. „Én vagyok az atyák Istene” – mondja Mózesnek. Kik ezek az atyák, akiknek megígérte az ígért földjét, akik utódai majd oda kell hogy kerüljenek? A bemutatkozó Isten nekünk is ígért valamit. Akkor, amikor néven szólított, amikor a keresztség által be- és elfogadott minket, azt mondta, hogy mivelünk lesz minden nap, egész a világ végezetéig. Ez az ő ígérete. Ezt erősíti meg minden alkalommal, amikor halljuk őt, tapasztaljuk jelenlétét életünk eseményeiben.

Kicsoda ez a megszólító Isten? Mózes, amikor meghallja, eltakarja arcát. Fél rátekinteni. Miért? Mert tudja, hogy az Úr a legfőbb hatalom ezen a földön. Hatalmasabb a fáraónál is. Hatalmas és tiszta, ő pedig porszemnyi és bűnös. Hisz azzal, hogy embert őlt, bűnt követett el, mindaz ellenére, hogy saját vérént mentette meg általa. A tisztaság, a bűn nélküliség szól a porszemnyi létét élő emberhez. Nagy a különbség a két pólus között. Az egyik valahol ott van a tisztaságban, a mennyben, a másik meg itt, a rohanó világban, ahol sokszor a halk és szelíd hang nem tud eljutni nemhogy a tudatunkig, de még a fülünkig sem, mert túl nagy a háttérzaj, ami elnyomja azt. Nagy a távolság, de Isten szava ezt át tudja hidalni. Mikor pedig megteszi, valami feladatot is ad annak, akit megszólított.

Mit akar tehát az Úr? Mózesnek azt mondta, hogy menjen és hozza ki a népet Egyiptomból. Mert látta a nép sanyarú sorsát, hallotta kiáltásukat, ismeri szenvedéseiket. Megemlékezik az atyáknak tett ígértéről, és fel akarja vinni őket az atyáknak ígért földre. Ehhez kell Mózes is. A megszólító Isten feladatot is ad. Mindig valami konkrét dolgot, amit azoknak, akik hallották a szót, teljesíteniük kell. Mózes vissza kell menjen Egyiptomba, hogy meggyőzze a népet, hogy Isten küldte őt, és meggyőzze a fáraót, hogy az Ábrahám utódai Isten tulajdon népe, akiket az Úr szabadnak akar látni, hogy szabadságukban neki szolgáljanak. Mózes feladata tehát az, hogy ezt a megbízatást teljesítse. Kivezesse a népet a földi szolgaságból az Istennek való szolgálat szabadságába.

De mi a mi feladatunk? Mi az, amivel minket bizott meg Isten? Hisz mindannyiunkat megszólított, rögtön születésünk után, mikor megkaptuk a keresztség sákramentumát. Ő volt az, aki kimondta a nevünket, és aki ezt a megszólítást meg is pecsételte. Ha végigvesszük a Szentírást, akkor nagyon sok feladatról olvashatunk, amit az embereknek adott. Az első embernek a feladata az volt, hogy őrizze és művelje az Édent. Utána Noé bárkát kellett építsen. Ábrahám ott kellett hagyja mindenét, és el kellett induljon az ismeretlenbe, egyedül az Úr ígéréteiben bízva. De ott vannak az Újszövetség tanítványai, akik otthagytak mindent. Ki halászhálót, ki a vámszedőasztalt. Munkát, megélhetési forrást, fedelet a fejük felől, családot, mert megszólalt egy hang, ami azt mondta: „Kövess engem!” Mit akar tőlünk Isten, amikor megszólít? Fiatal lelkész koromban egy idős gyülekezeti taggal beszéltem, aki megjárta a háború poklát és az azt követő hadifogságot. Megszokta, hogy ott volt a napi parancs, amit teljesíteni kellett. A bácsi rendszeresen és naponként olvasta a Bibliát. Egyszer egy beszélgetés alkalmával azt mondta, hogy azért olvassa, mert számára az a napi parancs, ami ott le van írva. Azt kell ő aznap teljesítse. Ez az, amit Isten kér tőlünk. Halljuk meg hát az ő minket személyesen és egyenként megszólító szavát! Értsük meg belőle az ő akaratát! Teljesítsük az általa adott „napi parancsot”.

Vitaindító kérdések

– Nem elavult-e, amit Isten szól hozzánk? Hisz azóta több száz év eltelt, hogy elmondta és leírták akaratát.

– A modern világban egyre inkább a világ szava az, ami fontos. Az a „napi parancs”, hogy vásárolj, éld az életed, magaddal törődj, szórakozz, légy hűséges fogyasztója annak, amit lenyomnak a torkodon. Hogy tudjuk ebben a bábéli zűrzavarban meghallani a halk és szelíd hangot, ami Istentől személyesen szól hozzánk?

– Ha meghalljuk Isten szavát, van-e elég erőnk teljesíteni azt? Vagy vasárnapi keresztyéneként az istentisztelet után vállfára akasszuk ünneplő ruhánkkal együtt az engedelmességet is?

– Gondolkozzunk el, hogy mi a mi feladatunk, ha meghallottuk Isten szavát!

Keresztelési igehirdetés

Buksa Ferenc

Nyárádszentsimon-Rigmány

Elmenvén tegyetek tanítványokká...

Alapige: Máté 28,18–20

A keresztség szereztetési ígéje, amelyet ma is felolvastam, legelőször azt mondja el, hogy ki az, aki szól most és máskor is hozzánk itt, a templomban: az Úr Jézus Krisztus. Nem emberi rendelés tehát a keresztség, nem is egyszerű szokás, hanem az Úr parancsára épül. Sőt, amikor annak idején elmondta e parancsot Jézus, azt olvassuk, hogy „hozzájuk menvén” tette. Szentlelke által ma is egészen közel jött hozzánk.

Jó nekünk tudni, hogy a már feltámadott Jézus mondja ezeket a szavakat. Az örök életből szól hozzánk az örök életről. Hisz valamennyien megtanultuk, hogy a keresztség az örök életre való elválasztás jele és pecsétje. S azt is tudjuk, hogy a vízzel való külső leöntés azt fejezi ki, hogy amiként a test szennyét a víz mossa le, akként mossa el a bűneinket Krisztus vére. Milyen jó, hogy alig kezdődött el e kisgyerek földi léte, Isten az örök élet ígérétevel ajándékozza meg. Nekünk az a feladatunk, hogy ezt tudatosítsuk a

felnövekvő kisgyermek szívében. Ehhez arra lesz szükség, kedves szülők, keresztszülők, hogy nektek a feltámadott Krisztusba vetett erős hitetek legyen. Ezt erősíti meg most és mindig bennetek és az egész gyülekezetben a feltámadott Krisztus élő szava.

Hatalom... Krisztus legelőször az Ő hatalmáról beszél. Láthatatlan ez hatalom, de amikor egy kisgyermeket megkeresztelünk, mindig láthatóvá válik. Akkor az látszott, hogy hatalom van a főpapok kezében, a római katonák kezében. Ma is van sokféle látható hatalom, mely azt akarná, hogy mind kevesebb keresztelésünk legyen. Elég kevés is van. A keresztelés is igehirdetés: annak a láthatatlan hatalomnak látható hirdetése.

Elmenvén... Milyen a nehéz ma sokszor az ő küldetésében járni. A keresztelési eseményt is sokszor elsilányítjuk, mert a figyelmet a kereszttség ajándékozójáról és megajándékozottjáról a magunk ajándékaira, önmagunkra akarjuk terelni. Az Ő küldetésében való járást ma és még sokszor ezután nehéznek találhatjátok. Nem is könnyű. De az, amivé alacsonyodik sokszor a keresztszülői feladat ellátásáról alkotott elképzelés, vajon mit ér? Ma és valahányszor elmentek e kisgyermekhez, ne fejedkezzetek meg, kedves keresztszülők arról, hogy kinek a küldetésében jártok.

Tanítván... A kereszttség sákramentuma nemsokára kiszolgáltatik e kisgyermek számára, de ezzel nem ért minden véget. Ott van Jézus parancsában az, hogy a kereszttséget a tanítvánnyá válás kell kísérje. A vízzel való leöntés csak néhány mozdulat, a tanítás az sokkal több. Leginkább az is mozdulatokból áll, mert példánkkal tudunk hitelesen tanítani. Ma mindenki szabadságra vágyik. Sokféle irányzata van a tanítási módszereknek. Nekünk mégis elég az, amit Jézus ajánl: arra tanítsuk, arra tanítsátok ezt a kisgyermeket, hogy az Ő parancsolatait megtartsa és arra neveljük, neveljétek, hogy Krisztus vele van minden napon a világ végezetéig. Így lesz igazán szabad, mert Ő vezet el az igazi szabadságra. Ámen.

Esketési igehirdetés

Trombitás Károly

Marosugra

Nem jó az embernek egyedül lenni...

Alapige: 1Mózes 2,18

Kedves ifjú pár! Azért vagytok most Isten színe előtt, szeretteitektől, barátaitoktól, az egész násznéptől körülvéve, hogy szent esküvással örök hűséget fogadjatok, hogy ti egymáshoz a halálig hívek maradjatok!

Mielőtt elmondánátok a szent esküt ebben az ünnepélyes percben, fogadjatok el egy pár szívből fakadó, Isten Igéjéből merített jó tanácsot!

„Aranyom, ezüstöm nincs énnékem”, hogy azt adjak ajándéku, nem adhatok drága gyémántos ékszereket, drága arannyal, ezüsttel hímzett ruhákat. Ezeknél többet, drágábbat adhatok nektek. Kezetekbe adom a boldog házaselet kulcsát, mely a szeretet.

Ez pedig nem az a szeretet, mely mint szalmaláng ellobban. Nem arról a szeretetről szólok, mely sokszor édes, mint a méz, de a végén olyan keserű, mint az üröm, hanem arról a szeretetről, amelyről azt mondja Pál apostol: „Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc vagy pengő cimbalom. És ha jövődöt tudok is mondani, és minden titkot és minden tudományt ismerek is; és ha egész hitem van is, úgyannyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen én bennem, semmi vagyok. A szeretet hosz-

szűfűrő, kegyes; a szeretet nem irigykedik, a szeretet nem kérkedik, nem fuvalkodik fel... nem keresi a maga hasznát, nem gerjed haragra, nem rója fel a gonoszt. Nem örül a hamisságnak, de együtt örül az igazsággal. Mindent elfedez, mindent hiszen, mindent remél, mindent eltűr. A szeretet soha el nem fogy...” (1Kor 13,1 skk.) Ha ilyen szeretet köti össze szíveteket, boldogok, bizonyosan boldogok lesztek. Boldogság, hisz ebben a meghitt pillanatban az az igazi boldogság hatja át szíveteket, az a boldogság látszik arcotokon. Ó, ha ilyenek maradhatnátok mindig! Ó, ha állandó lenne ez a boldogság, mely most örömteli szíveteket dobogtatja.

Isten áldja meg ezt a szeretetet, szentelje meg és tegye tartóssá azt a boldogságot, mely szíveteket most teletölti. Itt ebben a földi életben minden változó, itt a földön nincs állandó, zavartalan boldogság! A szeretet Istene áldja meg és tegye tartóssá ezt az örömet és boldogságot, mikor eljönnek hozzátok is a napok, melyekről azt mondja az ember: „nem szeretem ezeket”

Mit ér a boldogság, ha nincs egy szerető szív, akivel megoszuk örömeinket? És ki bírja el az élet megpróbáltatásait, terheit, szenvedéseit, ha nincsen egy szerető szív, mely átöleljen, vigasztaljon?

„Nem jó az embernek egyedül lenni!” Azért rendelte Isten egymásnak a férfit és a nőt, hogy osztozzanak egymás örömeiben és szenvedéseiben. Ha eljönnek a megpróbáltatások, ha a sors, az emberek, a természeti csapások, a keserűségek poharát adják a kezetekbe, ha a halál elragadja tőletek szeretteiteket, akkor, csak akkor tudjátok meg igazán, hogy nem jó az embernek egyedül lenni. Akkor értitek meg, hogy milyen jó, ha van valaki mellettek. Fogadjátok meg mindig szüleitek tanácsát, biztatását, de ha egyről, az egymás iránti hűségről, bizalomról van szó, akkor senkire ne hallgassatok, csak a jó Istenre, aki szívetekbe oltotta a szeretetet. Munkálkodnotok kell egymásért! Ha igazán szeretitek egymást, akkor boldog, békés családi életet élhettek.

Ha boldogságotok örömpoharába a fájdalmak keserősége vegyül, ha vállaitokra súlyos terhek nehezdednek, melyeket nem bírtok, ha szívetek olykor fájdalomtól nehéz, nem vagytok magatokra, Isten őriz titeket, akinél van az erő és a hatalom. Ő meghallgat és megsegít, ha kéritek Tőle ezt a segítséget!

A tiszta szeretet még akkor is megvigasztal, ha netán a kora özvegység gyászruhájába öltözve könnyeitekkel öntöznék a hű társ sírhantját, mert a szeretet erősebb, mint a halál.

Kedves ifjú pár, ha ilyen szeretet lakozik szívetekben, akkor megfoghatjátok egymás kezét, akkor elmondhatjátok a szent esküt, s hisszük, hogy akkor veletek lesz Isten, megáldja, megszenteli házassági szövetségüket! Ámen.

Temetési igehirdetés

Raab Vilmos
Siklód

Szétfoszló remények

Alapige: Jób 17,10–15

Gyászoló család! A mai prédikációmhoz, a ti vigasztalásotokra ígét kerestem a Bibliából. Elolvastam talán a összes ígét, mely az édesanyáról és az édesanyai szeretetről szól. Ma egy édesanyát, szerető feleséget kísérünk utolsó útjára. Mikor a Szentírást olvastam, akkor győződtem meg, milyen szépen tárja elénk az Úr ezt a szeretetet, mely „mindent megbocsát”, és ami szívünket annyi melegséggel tölti el. Úgy érezzük sok-

szor, hogy az anyai szeretetet nem tudja senki és semmi sem helyettesíteni. A Szentírásban sok példa van erre az éltető, megtartó szeretetről:

– Hágár története – elfogy a kenyér és a tömlőből a víz, bokor alá teszi gyermekét, mert nem akarja látni halálát; de Isten kegyelme van rajta és fia utódaiból nagy nép lesz.

– Rebeka segíti kisebbik fiát, Jákobot, hogy az atyai áldást hamissággal elnyerje, és utána menedéket találjon haragvó bátyja elől rokonainál.

– Bethsábé mint édesanya, aki szereti és félti fiát, az agg Dávidhoz megy könyörögni, hogy fiát, Salamont kenjék királlyá még apja életében Nátán próféta által.

– A bírák könyvében Siserának anyját látjuk, aki az ablakban várja a fiát, de a fia már halott.

– Anna, Sámuel édesanyja, aki hosszas könyörgések és imádságok után kapja Istentől gyermekét – Silóba viszi, „az Úr házába”, hogy a gyermek hűséges szolgája legyen Istennek.

– Mária, az Úr Jézus anyja – az őrző csöcselék ellenére kíséri fiát a Golgotára. Nem fél a katonáktól, sem a főpapoktól – ő csak szenvedő fiát látja.

E történetek hosszú sora ellenére mégis úgy érzem, hogy Jób szavai jobban illenek ide, hogy a „fájdalmak” emberének szavai inkább átjárják lelkünk minden eldugott zugát. Keserű igazságokat tárnak elénk. Szétfoszoló illúziók Jóbnál, szétfoszoló remények, tervek egy édesanyának, feleségnek, gyermeknek, testvérnek.

Jób a barátainak kijelenti, hogy nincs közöttük bölcs, és hogy az övéhez hasonló emberi sors számára már nincs semmi mondanivalójuk.

Ez történt megboldogult asszonytestvérünkkel is. Bizonyára nem volt tudomása betegségének súlyáról. Ám a betegek érzékenyek, kifinomulnak megfigyelő képességeik, és mikor látják a kisírt szemeket, ijedségtől sápadt arcokat és a visszafojtott sírástól remegő ajkakat, rögtön megsejtik, hogy valami nagy baj van. Úgy, mint Jób, akinek betegsége vége fele nem volt mit mondani és semmilyen emberi bölcsesség nem tudta vigasztalni, csak Isten ígését hallgatta könnyes szemmel.

Meglátogattam a kórházban és az otthonában, de panasz soha nem hangzott el ajkáról; mindig gyermekeiről beszélt nagy szeretettel. Álmodat és terveket szőtt. Most lássuk, mit üzen az Ige:

Terveim meghíúsulának. Mikor az Atya elhív minket, elénk adja a jót és a rosszat. Ebben a korban, mikor az életének virágában van az ember, még vannak tervei.

Kicsi vagy merész tervek, de mi mindig terveztünk. Már velünk születik ez a hajlam, ám terveink gyakran meghíúsulnak. Mennyi minden van egy anyai szívben, aki Istenfélő, békés életet él. Mennyi mindent tud tenni gyermekeiért, otthonáért, környezetéért. Ő tud hallgatni, pedig sokszor kiálthatna, tud tűrni, mert sokszor megsebzik. Az anyai szív azt is megtanulja, hogy együtt szenved – ha kell – családjával, zokszó nélkül.

Az éjszakát nappallá változtatják. Az életünkben minden ékes, szép rendben történik. Így adta és adja nekünk az Úr Isten. Igen ám! – de jön a Kísértő és egy legyintésére a nappalok éjszakákká, az éjszakák nappalokká válnak. Megváltozik körülöttünk minden. Itt jön a hit kérdése. Olyanok vagyunk-e mint Jób – *ha a jót elfogadtuk, akkor a rosszat miért ne fogadnánk el?* –, vagy pedig *az Úr Istent megátkozni és úgy halni meg?* Jóbnak nem volt Krisztusa, mégis hitt.

Ha reménykedem is, a sír már az én házam. Mennyi kín, szenvedés és lemondás van ebben a rövid mondatban. Nem félelemmel kell reménykedni, hanem bátran, mint Pál apostol, aki hűséggel vallja, hogy *a reménység pedig nem szégyenít meg* (Róm 5,5). Hittel és reménnyel kell elfogadni ezt a rosszat, mert nekünk az általmenetel nagyon

nehéz. Gyakran feledkezünk meg arról, hogy nekünk itt nincs maradandó városunk. Ha az ember nem hittel néz a holnap elé, akkor bizony neki az élet nem Krisztus.

A sírnak mondom: Te vagy az én atyám... A szenvedés mélypontján a szenvedő Jób atyjához, anyjához hasonlítja a sírgödröt. A szenvedések miatt a halandó ember elfeledi, hogy porból vétetett és porrá lesz. Nehéz elmenni innen megboldogult asszonytestvérünknek, mert sok terve derékba tört. Nehéz! – nagyon nehéz Isten akaratába megnyugodni, elfogadni, beletörődni.

Hol tehát az én reménységem...? – kérdi Jób és kérdik azok, akik bánatos férjét, zokogó gyermekeit, fájdalomtól kínzott szüleit látják. *Akik az Úrban bíznak, erejük megújul, szárnyra kelnek, mint a saskeselyűk, futnak és nem lankadnak meg* – mondja Ézsaiás próféta. E nehéz órákban az Úr kegyelme, segedelme, vigasztalása az egyetlen reménység.

Az Úr Jézus azzal vigasztalja csüggedő tanítványait, *nem hagylak titeket árvául*. A Krisztus ígérete kell hogy győzedelmeskedjen a jöbi gondolatok, érzések fölött. Akkor lesz áldott, nyugodt álma a szerető édesanyának, szeretett feleségnek, ha ti megfogadjátok Isten biztató szavát, és nem kételkedtek Krisztus ígéretében. Mikor bánatos szívvel majd hazamentek a temetőből és elcsendesül körülöttetek minden, nyissátok ki a Bibliát és újból olvassátok el az Úr üzenetét. Jusson eszetekbe, amit Jézus mondott a tanítványainak: *Én vagyok az út, az igazság és az élet*. Ha Isten megnyugtató szeretetében tudtok újból elindulni és erős hittel a fájdalmakat hordozni, akkor ti is megtaláljátok a vigasztalódás útját. Mert Ő megerősít, megsegít és megvigasztal titeket is. Ámen.

A lapot alapította: D. dr. Csiha Kálmán és Nagy László

Főszerkesztő: Jenei Tamás

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Az Erdélyi Református Egyházkerület Igazgatótanácsa

400079 Cluj/Kolozsvár, str. I. C. Brătianu/Király u. 51.

Tel: 0264-592453; Fax: 0264-595104; Email: belmisszio@reformatus.ro

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza

Készült az Erdélyi Református Egyházkerület

Misztófalusi Kis Miklós Sajtóközpontjának nyomdájában

Felelős vezető: Tonk István

Műszaki szerkesztő: Bálint Lajos

Olvasószerkesztő: Salamon Emese

Számítógépes szedés, tördelés: Nagy Andrea

ISSN 0254-4458

Szemelvények
középkori latin nyelvű
költészetünkből

Kismarjai Veszelin Pál
(XVI. sz. vége? – 1645)

Rímes zsoltár

Mind, aki szeretne élni jó sokat,
Hűségben végzi az összes dolgokat,
Hitéért az Isten megbocsát neki,
Megmenti s hitében megvédelmezi.
Nyugalom vizéhez visz közel a hit,
S felcsillantja fényként hívők lángjait.
Az igaz és a jó szép halálba megy,
Lelkét az öröklét egyben tartja meg.
Olyan lesz, akár a víz melletti fa,
Jósága égi fényt vet ágaira.
Az Úr elrejti őt szárnyai alatt:
Erődje, tornya lesz, s öröme marad.
Mihály, aki munkám kedves társa volt,
Ki a kegyességet és jót oktatod,
Az Úr örömeként, híred mind javul;
Virágozzék békéd, emeljen az Úr!

1625

Fordította
Tóth István